

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—,
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravljanje: Maribor, Korčaka 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrtni strani Din 500.—, 1/16 strani
Din 250.—, 1/32 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

24. september.

Jutri preteče 74 let, odkar je umrl škof Anton Martin Slomšek, prvi naš narodni učitelj in vzgojitelj. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se mora 24. septembra 1936 na vseh narodnih šolah praznovati obletnica Slomšekove smrti. Tako je šolski proslavi sv. Save, srbskega škofa in prosvetitelja, škofa Strossmajerja, hrvatskega prosvetitelja, naposled se še pridružila vsled nujne želje in zahteve slovenskega naroda šolska proslava škofa Slomškega, največjega prosvetitelja in po-
svetitelja našega naroda.

Škof Slomšek tako proslavo v polni meri zasluži. Dve glavni nalogi sta bili, ki si ju je on postavil in ki je njima po-
svetil vse svoje izredne duševne moči: versko-nravno oblikovanje življenja našega ljudstva in njegova vsestranska izob-
razba. Prava izobrazba naroda, ki ji je sveta vera luč, materni jezik pa ključ, je za narod zveličanskega pomena. Kjer
nje ni, tam je duševna dremota, zaspanost in suženjstvo tujim narodom.

Ker je šolstvo za narodno vzgojo in izobrazbo odločilnega pomena, je bil Slomšek velik propovednik šole in njene
važnosti. Med drugim je o tem zapisal te besede: »V taki župniji in srenji, ki nima prave šole, je vedna zima, glava takš-
nih ljudi je puščava, srce pa led. Truplo sicer živi, pa kaj pomaga, ker duša spi večne smrti žalostno spanje.« O namenu
šole pa se je v navodilu duhovnikom in učiteljem tako izrazil: »Gospodje dušni pastirji in šolski učitelji naj se z vsemi
razpoložljivimi sredstvi trudijo, da imajo vedno pred očmi dvojni namen pouka, da izobrazujejo mladino najprej za nebe-
sa, za nebeške prebivalce, potem pa za vsakdanje življenje, za državljane in za koristne ljudi.«

V zgodovini slovenskega šolstva zavzema škof Slomšek odlično mesto. V njegovi dobi naše ljudstvo ni imelo na-
rodnih šol. Kar jih je bilo, so bile nemške, ki širšim ljudskim množicam niso koristile. Temu nedostatku so bile vsaj delna
odpomoč nedeljske šole, iz katerih je izšel sam Slomšek. Take šole je Slomšek ustvarjal ali soustvarjal, ter je tudi vedno
skušal izboljševati na njih pouk in vzgojo. Za nje je spisal svoje največje, za tisto dobo nedosežno vzgojeslovno delo »Blaže
in Nežica v nedeljski šoli«, ki obhaja drugo leto svojo 95letnico. Ko se je po revoluciji leta 1848 vršila v nekdanji Avstriji
preosnova ljudskega šolstva, je bil takratnemu učnemu ministru grofu Leonu Thunu škof Slomšek najboljši svetovalec.
Slomšek se je odločno potegoval za pravice slovenščine v šoli, ker je bil na edino pametnem stališču, naj se začetni pouk
vrši v materinem jeziku. Da bi se mogel tak pouk vršiti v slovenskem jeziku, je naš narodni učitelj sestavljal in urejeval
šolske knjige. Kot iskren prijatelj mladine, s katero je vedno bil v stiku, je gojil mladinsko pesništvo ter se odlično in
uspešno udeleževal na polju mladinskega slovstva. Pray za prav je Slomšek ustanovitelj tega slovstva med Slovenci.

Poleg šolske vzgoje je škof Slomšek vedno poudarjal važnost domače vzgoje. »Pridna šola« tako je naglašal, »mo-
ra biti trojna: doma začeti, v učilnici napredovati, v cerkvi pa dovrševati. Ako ena teh spodleti, vse tri kaj ne izdajo.«
Zmeraj je opozarjal starše na pomen domače vzgoje: »Prvo seme podučevanja staršev pade najgloblje, najdalje ostane in
obrodi najlepši sad.« Glavna naloga tu pripade materam: »Materin nauk je mladeniču jutrna zarja, njen bogoljubni zgled
mu je za vse žive dni lepa bela luč. Kar dobra mati v mlado srce zasadi, ne usahne vse žive dni.« Stalno se je potegoval
za skupno delo med domom in šolo: »Učitelji sadijo v šoli zveličanske nauke otrokom v glavo in svete kreposti v srce; po-
livati in pleti pa jih morajo oskrbniki doma.« Najbolj pa mu je bilo pri srcu sodelovanje šole s cerkvijo: »Šola brez cerkve
je podobna ledenici, v kateri ni prave svetlobe in nobene toplote.«

Božji služabnik — škof Slomšek pa ni samo naš prvi vzgojeslovni pisatelj, ustanovitelj slovenskega mladinskega
slovstva, soustanovitelj slovenskega šolstva, pred njegovimi očmi mu je bila kot cilj izobrazba slovenskega naroda in vseh
njegovih slojev. V to svrhu je hotel leta 1845 zasnovati posebno društvo za izdajanje dobrih slovenskih knjig. Ker mu je
to namero prekrizala takratna vlada, je ustanovil pred 90 leti letni zbornik »Drobtinice«, čigar 1. zvezek je izšel o novem
letu 1846. Za narodno probujo Slovencev in razvoj njih izobrazbe so bile »Drobtinice« prevažnega pomena. Največjega
prosvetnega pomena za slovenski narod pa je bila ustanovitev Mohorjeve družbe. To je bila Slomškova zamisel, ki jo je
nosil v srcu že od leta 1845, pa se je mogla uresničiti šele leta 1852. Ta družba, ki je že poslala več milijonov poučnih in
nabožnih ter zabavnih knjig med naše ljudstvo, je trajen spomin Slomšekovega prosvetnega dela.

24. septembra bo vstal v naših šolah pred očmi mladine svetniški lik Slomškega, velikega učitelja, vzgojitelja in vo-
ditelja našega naroda. Naj bi ob tem liku vzplamtela v srcih mladine vnema za oni dve svetinji, za kateri je gorelo ple-
menito Slomšekovo srce: za katoliško vero in materino besedo! Naj bi si mladina pri spominu na Slomškega zapisala glo-
boko v srce ta-le njegov opomin: Prava prosveta je največji zaklad za poedinca in ves narod!

IZ RAZNIH DRŽAV

V NASI DRŽAVI.

Gospodarska lista kot krinka. JNS se ne upa pri sedanjih občinskih volitvah nastopiti odkrito pod lastnim imenom. Ve namreč, da je preveč zasovražena med našim ljudstvom. Zato se skriva za krinko gospodarske liste. Tako se dogaja na Štajerskem, dogaja se tudi na Kranjskem. Dokaz za to je pismo, ki ga je poslal g. dr. Kramer, generalni tajnik JNS, volilcem v Dolenjem Logatcu na Kranjskem. Pismo se tako glasi: »Veselo spoštovani gospod! Vljudo Vas prosim, da podprete pri volitvah, ki se vrše za občino Dolenji Logatec 20. septembra t. l. gospodarsko kandidatno listo in glasujete za dosedanjega predsednika občine g. Gregor Tršarja. Prepričan sem, da boste s tem še najbolje izvršili svojo državljansko in nacionalno dolžnost. Računajte tudi Vi na mojo nesebično podporo pri vsaki priliki in sprejmite izraz mojega odličnega spoštovanja: Kramer, minister v pokoju in senator.«

Program baje imajo kmetijci. Tako za-trjuje »Kmetijski list«. Naše ljudstvo dobro ve, kakšen je ta program. Tako se namreč glasi: Ljudem pesek v oči, voditelji pa v vlado in na dobro plačana mesta. Ko ljudje potem stokajo v sponah od nas jim naloženega političnega centralizma in njegovih težkih gospodarskih posledic, pa jih bomo reševali s praznimi frazami. To so kmečki prijatelji po programu!

Svetozar Pribečević umrl. V zdravilišču Podol pri Pragi je umrl začetkom minulega tedna znani jugoslovanski nacionalist in politik Svetozar Pribečević v starosti 61 let. Rajni je bil iz Korduna v Liki, po poklicu profesor in sovrstnik Štefana Radiča. Že zgodaj se je pričel baviti s politiko. Po prevratu je bil goreč zagovornik centralizma, katerega je skušal avesti s pomočjo Orjune. Bil je po zedinjenju prvi notrajni minister ter parkrat minister za prosveto. Prvotno je bil eden najbolj ostrih nasprotnikov Radiča, dokler se nista pobotala leta 1927 s skupnim nastopanjem. Kmalu po 6. januarju 1929 je odpotoval v inozemstvo in se je največ zadrževal v Parizu. Lotila se ga je jetika, ki se je prelevila v pljučnega raka, kateremu je podlegel.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Zadnji predsednik grške republike preminul. V zdravilišču na Dunaju je umrl v starosti 79 let Aleksander Zaimis, zadnji predsednik grške republike pred obnovo monarhije. Po poklicu je bil pravnik. Večkrat je bil minister ter ministrski predsednik. Republiki je predsedoval od 14. XII. 1929 do 10. X. 1935, ko je tedajni ministrski predsednik Kondylis zopet poklical na prestol pregnanega kralja Jurja.

Krajevne šolske odbore prosimo, da svoja naročila za šolske potrebščine pošljejo na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Maribor ali v Ptuj.

Albanskega kralja so hoteli strmoglaviti zarotniki, ki živijo kot begunci v Romuniji. Atentatorska nakana nasilnežem ni uspela, ker so romunske oblasti glavne kolovodje izsledile in zaprle.

Avstrija za enkrat preprečila organiziranje Ljudske fronte. Moda organizacije komunistično-socijalistične ljudske fronte po vzgledu Francije je hotela tudi v Avstriji prodreti. Snovanje komunistične ljudske fronte so v Avstriji vodili boljševiski zaupniki po natančnih načrtih iz Moskve. Predvsem so skušali širiti nezadovoljnost proti sedanjemu avstrijskemu režimu med trgovci, kmeti in obrtniki. Vlada je še pravočasno zaznala za organizacijo nezadovolnježev iz vseh strank ter struj, ki bi naj pozneje nastopila pod komunističnim plaščem Ljudske fronte, in je prevratno gibanje zaenkrat zatrla.

Celotni svet je prevzelo stremljenje po oboroževanju. Smo že poročali, kako izmetavajo vesile milijonske svote za oboroževanje na suhem, morju ter v zraku. Italija je določila ogromne kredite za obnovo letalstva in tehničnih oddelkov armade. — Nemčija ima najmodernejše oboroženo armado, letalstvo in čisto nove ter lahke križarke in podmornice. Oborožitev Nemčije je preplašila Francoze, ki bodo izdali 4 milijarde frankov za izpolnitev letalstva in za nabavo novega orožja. — Angleška sicer javno ne kaže hlastanja po oboroževanju, vendar so dali Angleži Turkom in Grkom posojila za oborožitev. — Tudi o obisku poljskega vrhovnega poveljnika Rydz-Smiglyja v

Študentje! Tudi vašim domačim bo prav, ako boste povedali, da kupujete tam, kjer je za vas najugodnejše, to je v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj!

Parizu smo že poročali. Njegov obisk je imel predvsem cilj: dobiti na Francoskem posojilo za oborožitev Poljske, kar mu je tudi uspelo. — Celemu svetu je znano, da sovjetska ruska vlada poleg propagande izda največ denarja za svojo vojsko, ki je vsak čas pripravljena.

Zbližanje med Francijo in Nemčijo. — Francoski trgovinski minister Bastide se je mudil zadnji teden v Berlinu. Imel je razgovore s kanclerjem Hitlerjem, z ministrom za propagando Göbbelsom in s predsednikom državne banke dr. Schachtom. Hitler je sporočil ob tej priliki Bastidu, da je Nemčija pripravljena, omejiti svoje oboroževanje, skleniti s Francijo gospodarsko in kolonialno pogodbo ter stopiti s Francozi v najtesnejše zveze, če se odpovedo Rusiji. Bastide je izjavil po teh razgovorih s Hitlerjem, da je s svojim obiskom v Berlinu izredno zadovoljen in da so bile mnogo hitreje, nego je pričakoval, odstranjene vse težave, ki so ovirale sporazum med obema državama.

Italija v skrbah radi utrjevanja angleškega vpliva v Sredozemskem morju. Angleški kralj je svoj letošnji poletni obisk dobro izrabil tudi v politične namene. Obiskal je Grčijo in Turčijo. V njegovem spremstvu je bil angleški vojni minister in istočasno je nadziral angleška utrjena oporišča v Sredozemskem morju mornariški minister. Angleži pač hočejo navezati nase Grčijo in Turčijo. Obema državama so dali posojila. Turčija je utrdila

Svoji k svojim ne sme biti samo prazna beseda! Zato kupujte v Tiskarni sv. Cirila.

z angleškim denarjem Dardanele, Grčija se nanovo in moderno oborožuje ter obnavlja svojo mornarico. Utrjevanje angleškega vpliva v Sredozemskem morju močno skrbi Italijo, ki radi zasedbe Abesinije neobhodno rabi Sueški prekop, ki je v angleških rokah.

Vedno težji časi na Francoskem. Francoski komunisti vedno bolj stopajo v ospredje in delajo odkrito na to, da bi prišlo v Franciji do državljanske vojne. Obče znano je, da je odpotoval voditelj francoskih komunistov Thorez v Moskvo po navodila radi nadaljne politike francoske komunistične stranke. V Thorezovi odsotnosti pa širijo njegovi zaupniki stavkovno gibanje, dasi so dosegli delavci vse svoje zahteve. Od komunističnih agentov nahujskano delavstvo drži zasedene tovarne in jih noče izprazniti. Komunisti ne pustijo na delo onih delavcev, ki bi radi delali. Te pretepajo in jih podijo iz tovarn. Javna tajnost je, da posedajo francoski komunisti na raznih krajih velika skladišča orožja, ki je shranjeno za slučaj revolucije. Vočigled takim prevratnim komunističnim nakanam je brez vsake moči Blumova levičarska vlada, ki se drži s podporo komunistične stranke. Edina rešitev iz komunističnih kolobocij za Francoze je vojska, ki je odločno proti zvezi Francije z Rusijo in proti stremljenju komunistov, da bi morala francoska vlada očitno podpirati španske vladne komuniste. Francoski generalni štab zahteva, da odstopi Blum s svojo vlado, ker bo sicer Francija kmalu tam, kjer je sedaj njena sosedna Španija.

Razvoj krvavih dogodkov v Španiji. — Radio poročila iz Španije od 18. septembra javljajo, da so pričele uporniške ali nacionalistične čete s splošnim napadom na prestolico Madrid. Štab generala Mole je bil premeščen iz Talavere v Santa Olalu, ki je oddaljen 75 km od Madrida. Nacionalisti povsod napredujejo. Pri Talaveri so bili srditi boji, v katerih so pustili rdeči miličniki 500 mrtvih in je padlo v roke nacionalistov 1000 ujetnikov. Tudi na aragonski fronti beležijo uporniki lepe uspehe. Letala uporniške vojaške skupine so bombardirala Madrid. Težko poškodovano je bilo od bomb vojno ministrstvo v trenutku, ko se je mudil v njem rdeči ministrski predsednik Largo Caballero, ki je le slučajno ušel smrti. Izpod ruševin so ga morali izkopati. V madridskih vladnih krogih vedno bolj razmišljajo glede preselitve vlade v Valencijo. Temu se protivijo komunisti, ki smatrajo ta korak za predajo. Nekateri vladni ministri grozijo z ostavko, komunisti grozijo tem ministrom z ustrelitvijo. Od vseh strani odrezani Madrid hudo trpi radi pomanjkanja prehrane. — Mehikanski parnik »Magelhaes« je izkrcal v Barceloni za rdeče miličnike 50.000 pušk, več sto strojnica in razne dele za letala. — Zgodovinsko trdnjavo Alzacar v mestu Toledo so vladne čete 18. t. m. podminirale ter spustile v — zrak! Od ogromne stavbe je ostal samo še kup kamenja in pod ruševinami je našlo junaško smrt 4000 mož, ki so skoraj

celi čas upora junaško branili utrjeno postojanko. Oni nacijsionalistični vojaki, ki so kljub strahoviti eksploziji še ostali pri življenju, so se branili, dokler ni rdeča druhal zadnjega ubila.

Resni upori kmetov v Rusiji. V razsežnih ruskih pokrajinah ob reki Volgi in po Sibiriji je že došlo do prav resnih kmečkih uporov, ki se širijo z neugnano silo. Rusiji grozijo letošnjo zimo radi izredno slabe žetve hude gospodarske stiske, katere bo kronala lakota. Radi kolektivnega gospodarstva so najbolj udarjeni kmetje,

ki se upirajo komisarjem, ki hodijo odzemat v imenu države žito. Kmetje žito skrivajo in nočejo več obdelovati državnih posestev. Proti upornikom nastopa vojska, ki strelja puntarje v množinah in požiga njihove vasi ter naselja.

Odločna zavrnitev komunizma od strani angleškega delavstva. Angleške strokovne delavske organizacije, ki so najmočnejša organizirana delavska sila na svetu, so na svojem zadnjem zborovanju odločno zavrnilo ponudbo komunistov, da bi šle z njimi v skupno »Ljudsko fronto«.

Gorenji Logatec: JRZ 3 mandate, opozicija 15.

JRZ je odnesla sijajno zmago pri devetih občinah, združeni nasprotniki, za katere je glasovalo v obeh Logatecih vse uradništvo, pa v treh občinah. Nastop združene opozicije je bil n. pr. v Devici Mariji v Polju tako nasilen ter divjaški, da je moralo poseči orožništvo vmes ter napraviti red.

Resnica o gospodarskih listah.

Otroci se radi skrivajo. To delajo ali za igro, ali pa zbog kazni, ki se je bojijo. Skrivajo pa se včasih tudi veliki otroci. V takem slučaju gre tudi za igro in pa za beg pred kaznijo. Takšno skrivanje so začeli uprizarjati ob bližajočih se občinskih volitvah nekateri ljudje, ki pripadajo ali sedanjim ali bivšim strankam, pa tega ne upajo pokazati. To je politična igra, ki je prav za prav porog za ljudstvo. Volitve so resna stvar, ki se tiče blaginje naroda. Nekateri pa prireajo ob taki priliki skrivanje, da imajo druge za norca. Ob enem pa je to skrivanje povzročeno po strahu pred ljudstvom in njegovo sodbo. Kakor se skrivajo otroci, da bi utekli kazni, tako se skušajo skrivati ljudje manjvrednih struj, brezpomembnih skupin in zasovraženih strank, da bi jih ne zadela zaslužena ljudska kazen, katere se bojijo.

Tako skrivanje so takozvane gospodarske liste. Za njimi se skrivajo ljudje, ki imajo slabo vest: Jenesarji, kmetijci, slovenskozemljaki, mačkovci, socialisti, komunisti in druge baže elementi. Gospodarstvo tišči v ospredje, pa so samo dobri gospodarji za lastni žep. Razne uradne preiskave, ki so se morale vršiti po občinah po volitvah leta 1933, številne kaz-

ni in obsodbe sodišč so jasen in glasen dokaz, kakšno gospodarstvo so jenesarji vpeljali po naših občinah. Te preiskave in te kazni so izpričale pred svetom, kako se je na mnogih krajih gospodarilo z ljudskim denarjem pri koruzi, pri cementu, pri ovsu in špiritu, pri šolah, pri podporah, pri fondih i' t.

Našemu ljudstvu gre v resnici za dobro gospodarstvo. Tega pa so sposobni samo odkriti možje, ki povedo pred svetom, kaj so, ne pa taki, ki se skrivajo ter nočejo izdati svojega pravega imena. Možje, ki se držite načel, katera je propovedala bivša SLS, ne nasedajte protivnikom slovenskega ljudstva in njegovih koristi. Stopite na plan odkrito in složno pod zastavo JRZ, pod katero se zbirajo vsi, ki so jim svete naše verske in narodne svetinje in ki jim je v resnici pri srcu pravi ljudski blagor. Ne nasedajte na limanice tistim, ki so vas v bližnji preteklosti topli in ki komaj čakajo trenutka, da bi vas zopet mogli tepsti. Naj tudi utihne med vami vsako sebično častihlepje, naj izgine vsaka razcepljenost. V slogi za našimi najboljšimi možmi: to bodi naše geslo! Tega se držite pri sestavljanju kandidatnih list za občinske volitve.

Izid nedeljskih občinskih volitev.

Izid občinskih volitev v nedeljo 20. septembra je v 12 občinah ta-le:

Sromlje pri Brežicah: Vložena je bila samo lista JRZ, ki je dobila vseh 18 odbornikov.

Šmarje pri Jelšah: Lista JRZ 29 odbornikov, združeni nasprotniki 1 odbornika.

Št. Vid pri Grobelnem: Lista JRZ 17 odbornikov, združena opozicija 1.

Št. Vid pri Grobelnem (nova občina): JRZ 17, opozicija 1.

Ponikva ob južni žel: JRZ 2 odbornika, združeni nasprotniki 16.

Devica Marija v Polju pri Ljubljani: JRZ 25 odbornikov, združeni nasprotniki 5 odbornikov.

Dobrunje: JRZ 27, opozicija 3.

Blagovica: lista JRZ 18 odbornikov.

Tuhinj: JRZ 17, opozicija 1.

Mavčice (nova občina): JRZ vseh 18 odbornikov.

Planina pri Rakeku: JRZ 15 odbornikov, prva opozicijska lista 0, druga 3 odbornike.

Dolenji Logatec: JRZ 3 odbornike, vsi združeni nasprotniki 15.

PO KATOLIŠKEM SVETU

Boljševizem v luči španskih dogodkov.

V nagovoru, ki ga je imel papež Pij XI. 14. septembra v gradu Castelgandolfo na španske begunce (škofe, duhovnike, redovnike in redovnice), je najprej pohvalil junaštvo španskega duhovništva in redovništva ter ostro obsodil vsa grozodejstva, ki so jih razbesneli sovražniki krščanstva izvršili na španskih tleh. Nato je osvetlil glavne činitelje brezbožniške borbe, daljne in bližnje vzroke ter poudaril nauk in opomin za ves svet. V naslednjem glavne misli znamenitega papeževskega govora.

Satanska agitacija.

Divjanje, morenje in požiganje v Španiji je plod satanske agitacije, ki namerava tako klane uprizoriti po vsej zemlji. Te sile so pokazale, kaj znajo, že v Rusiji, na Kitajskem, v Mehiki in drugod. Sedaj so te sile po satanskih pripravah uspele, da zanetijo plamen najneusmiljenejšega sovraštva v Španiji, kjer so uprizorile krvavo preganjanje proti katoliški veri in cerkvi. To je sad svetovne, neprestane, satanske zvite propagande (agitacije, razširjevanja), ki si hoče osvojiti ves svet, da bi vse duše oborožila in povedla v napad zoper vsako človeško in božjo oblast, ki sloni na podlagi krščanske morale in kulture in ki bo morala uspeti, ako se ji ne bodo postavili nasproti tisti, ki so zaradi osebnih in strankarskih koristi, za radi medsebojne zavisti in sporov ter sebične strankarske, narodne in državne politike že toliko zamudili, da se niso pravočasno postavili tej propagandi v bran.

Volk v ovčji koži.

Žalostni dogodki v Španiji so šola in nauk za Evropo in ves svet. Evropa, ki jo po vojni že itak pretresajo zmede in preobrat, naj bi se zavedla, kako zelo so ogroženi temelji vsakega reda in vsake kulture sploh. Sovražnik je tem nevarnejši, ker prihaja s hlimbo. Približuje se tudi katoličanom ter jim ponuja svoje sodelovanje s pretvezo, da od njih ne zahteva, da bi

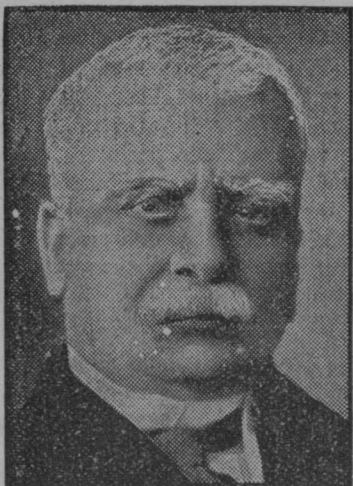

Svetozar Pribičević †.

sprejeli načela boljševiške propagande; naj se pridružijo samo njegovemu praktičnemu delu na gospodarskem in socialnem polju. Kakor da bi bilo mogoče ločiti gospodarski red od moralnega reda in sodelovati na praktičnem polju s to pogubno zmoto brezbožnega socializma, ne da bi se navzeli njegovega brezbožnega nauka! Ta propaganda se je kakor volk preoblekla v ovčjo kožo, hlineč nekako strpnost do katolicizma samo za to, da prevari in razoroži kristjane in ves svet, da bi ga lažje razrušila. To vidimo sedaj na zgledu španije, kar je pač izmodrilo vse katoličane, ne pa še ostalega sveta.

Liberalizem predhodnik boljševizmu.

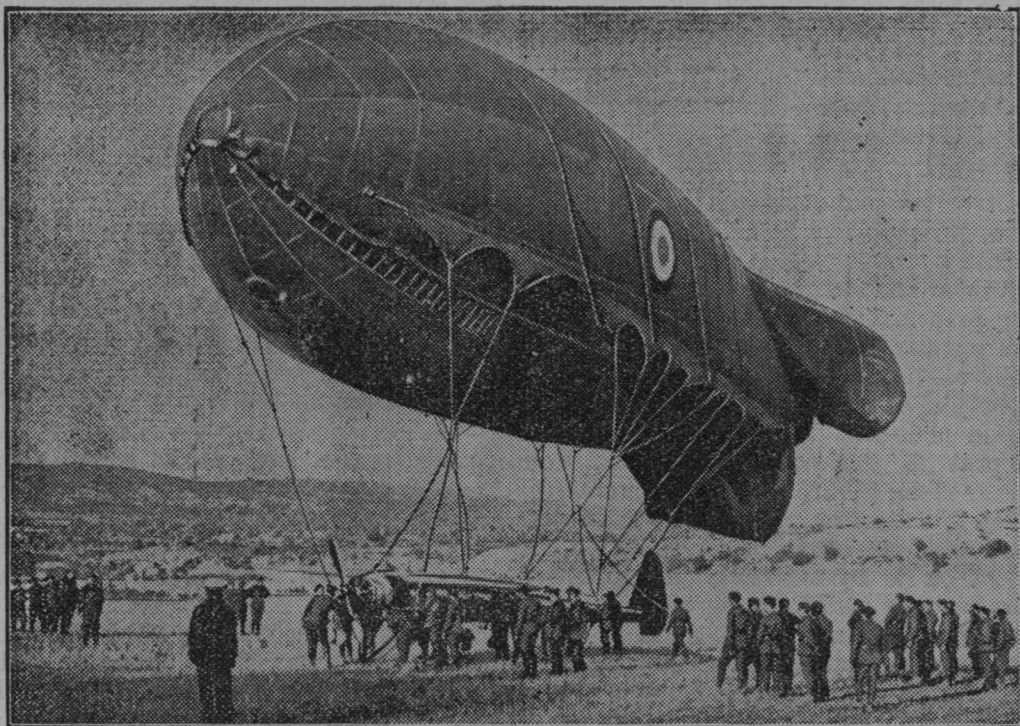
Dogodki v španiji dajejo Evropi še nek drug dragocen nauk, ki bo lahko prinesel dragocene sadove. To je resnica, ki je zdaj postala vsem jasna, tudi tistim, ki so prej bili udarjeni s slepoto. In ta resnica je: edina prava ovira boljševiškega nauka in dela je krščanski nauk ter krščansko življenje, kakor ga uči in zahteva katoliška cerkev. Kdor se proti katoliški cerkvi in veri bori in se trudi, da bi preprečil njene blagodejne učinke na posameznika, na družino, na narod in na državo, ta se nehote pridružuje prevratnim silam boljševizma z istim žalostnim uspehom za človeško družbo in za lasten narod. Boljševizem je mogel doseči svoje uspehe le, ker mu je pripravljala tla oni liberalizem, ki je ločil med katoliško vero in političnim udejstvom, hoteč vero izpremeniti v golo nabožnost, ne da bi ji pustil svobodo, da se izdejstvuje po svoji zveličavni morali in njeni posvečujoči sili tudi v družabnem organizmu družine, občine, države, naroda in tako dalje. Kdor stavlja ovire polnemu razvitku krščanske vere v dejanskem življenju ljudstva, ta pospešuje in odpira pot vplivu in delovanju prevratnih sil sodobnosti.

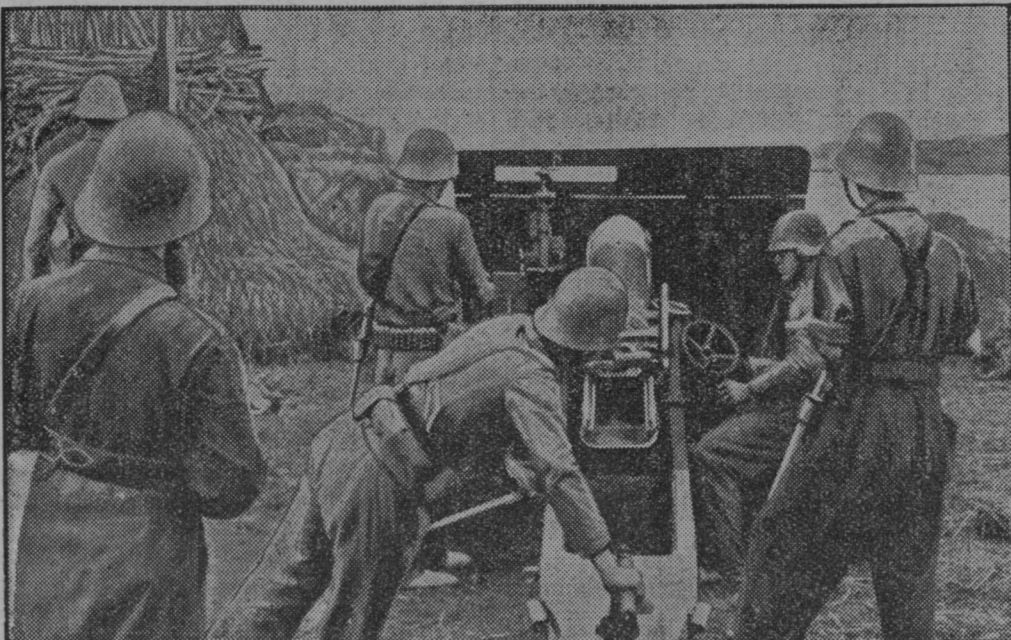
Aleksander Zaimis. Na Dunaju je umrl 79letni Zaimis, zadnji predsednik grške republike.

Palača v Bratislavi, v kateri je bilo zadnje zasedanje Male zveze.

Letalo vleče balon, ki je služil na zadnjih francoskih manevrih topničarjem kot opazovališče. Aeroplan je vlekel balon z brzino 50 km na uro.

Nacionalistično topništvo pred španskim mestom San Sebastian na severu.

Cerkev ni kriva.

V zadnjih dneh se sliši očitke, da se je katoliška cerkev pokazala kot preslaba in neučinkovita proti zlim posledicam boljševizma. Proti temu je treba ugotoviti: Načela, ki jih katoliška vera in cerkev uči, so vsa usmerjena v to, da bi vsak posameznik živel v skladu s krščanskim moralnim zakonom, da bi bilo posvečeno družinsko življenje, da bi se spoštovalo dostojanstvo človeške osebe in socialna pravičnost, ki daje vsakemu svoje in sebični interes podreja skupni koristi. Katoliška cerkev uči božji izvor družbene oblasti, dostojanstvo dela ter svetost socialne vzajemnosti vseh ljudi, prožete z duhom božje ljubezni. Sedaj pa vprašamo: Kaj naj cerkev še stori, če omogoča, uči in zahteva ter nudi vsa sredstva, da se taka družba med ljudmi ustanovi in vzdržuje po gori imenovanih načelih, ki so vsa usmerjena v resnični blagor človeške družbe? Mar je cerkev kriva, da se ta načela ne izpolnjujejo, če se slepota in zloba takim načelom upirata in če ravno tisti, ki vodijo boj proti cerkvi in ji take očitke delajo, cerkev ovirajo v njeni svobodi, da bi se mogla ta načela vseskozi privedi do prakse! Cerkev pač v takem slučaju ne more storiti ničesar drugega, kakor da tako stanje obžaluje, da pro-

ti temu protestira in da moli razsvetljenja za vse one, ki vsak njen korak k uresničenju kraljestva socialne pravice ovirajo. In kaj stori sv. cerkev, če državni oblastniki sami to cerkev zanemarjajo, jo ponižujejo in njen vpliv na javne zadeve zmanjšujejo ter ga skušajo sploh onemogočiti? Kaj naj cerkev stori, če ta država sama vzdržuje šolo, iz katere se izganja krščanski pouk, če se ona oropa svobode, vsak drugi nauk, ki v resnici družbo revolucionirajo, pa se od zgoraj pospešuje in trpi ter se celo pusti, da ga časopisje razširja, hvali in povzdičuje, medtem ko skuša krščanstvo prikazati kot nesodobno in celo državi škodljivo? In kaj naj rečemo k temu, če so mnoge države, ki mladino naravnost odtegujejo vplivu cerkve in če se na ta način v mladini podirajo vse ovire, ki jih je postavila vera in cerkev najhujšim strastem, iz katerih izvira potem v človeški družbi razdejanje največjih moralnih in socialnih vrednot.

Dom duhovnih vaj pri Sv. Jožefu nad Celjem.

Tečaj za žene bo od sobote 26. septembra do 30. septembra. Tečaj je namenjen za žene iz Trbovelj, priglasiijo se pa lahko tudi še druge. — Za dekleta od sobote 10. do 14. oktobra.

Nesreče.

Dve nesreči. Pri novi stavbi na Radvanjski cesti pri Mariboru je padel z odra in se je hudo poškodoval zidarski delavec Ignac Jezernik iz Slov. Bistrice. — 57letni mlinar Rudolf Loppert z Ribnice na Pohorju je zašel z nogo v transmisijo, ki mu jo je zdrobila. Oba poškodovana so oddali v mariborsko bolnico.

Smrtonosen padec s strehe. Pri prenavljanju hiše v Marijini ulici v Mariboru se je zgodila zadnje dni nesreča, ki je zahtevala življenje mladega moža. Pri pleskanju strešnih žlebov je bil zaposlen 21letni, pri kleparskem mojstru Andreju Somraku kot pomočnik uslužbeni Ožbald Mli-

narič. Žalibog se v višini ni pustil navezati. Ko se je pri delu nekoliko preveč na strani dvorišča nagnil, je zgubil ravnotežje in je padel 22 m globoko. Pri padcu se je še skušal zagrabit za okna, a padca le ni onemogočil. V obupnem stanju ga je pobral na dvorišču rešilni oddelk. Revez je izdihnil med prevozom v bolnico.

Nesreča pri podiranju. 41letni posestnik Jožef Robič iz Lobnice nad Rušami je zašel pri podiranju pod padajoče drevo, ki mu je zlomilo nogo. Poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnico.

Otrok živa bakla. V Pamečah pri Slovenjgradcu so otroci 16. t. m. na paši kurili in so se zabavali s plesom krog ognja. Štiriletna Pavla Stovnik je pri rajanju padla v ogenj in se ji je užgala obleka. Ostali otroci so se pri pogledu na gorečo deklico razbežali na vse strani. Nesrečni otrok je kot živa bakla tekkel proti domu,

Za odpravo desetine!

Najbrž še ne veste, da v Angliji med nešteto drugimi koristnimi in škodljivim navadami živi tudi — desetina. To se pravi, da morajo angleški kmetje po nekih davnih uredbah dajati cerkvi deseti del svojega pridelka, kakor so ga morali dajati pred 500 leti. Zdaj, ko so časi stiske, se je protestantovska cerkev spomnila te svoje davne pravice in jo začela izvajati, česar že dolga leta ni delala. Ni čudno, da je med farmerji zavladalo veliko razburjenje. Toda ker Angleži vse stare navade in postave drže naravnost krčevito, niso mogli storiti drugega, kakor da so v london-skem Hyde Parku priredili veliko protestno

Ciganka.

Povest iz domačih hribov.

XI.

Odkar sta si bila Ravnjak in Pavla v besedi, ni prišla Jerca nič več na Ravne, ampak se je Ravnjaka izogibala. Tisti teden pred veliko nočjo je prvič spet prestopila prag na Ravnah in vprašala po gospodaruju.

V Ravnjakovi pisarnici sta sedela že celo minuto in nista spregovorila. Tedaj je vprašal Ravnjak:

»Ali si prišla zaradi Pavle?«

»Uganil si, da,« mu je pikro odgovorila.

»Jeziš se, da sem si premislil.«

»Nikoli nisem verjela, da boš besedo držal.«

»Hotel sem jo.«

»Haha, hotel, hotel! Saj vem, kaj je moška beseda. Moški bi radi, naj ženske vse zanje storijo; sami pa se najmanjše žrtve ustrašijo.«

»Včasih tudi najtrdnjše volja ni kos težavam. To boš vendar razumela; tako pametna si menda vendar.«

»Ti pa, ki si takorekoč zrel mož in župan na Bistrici, bi dejala, da bi moral biti tudi najpametnejši na Bistrici: vedeti bi bil moral, kaj bo, če

17

Pavlo vzameš. Menda še nisi pozabil, da sem ti vse povedala, kaj bo, ko si mi povedal, da sta si dala besedo. Toda nisi se zmenil za moje besede. Žal, da je bilo takrat že prepozno, ker si dekletu že zmešal glavo.«

»To ni res. Pavla se je prva razodela.«

»Molči pa daj, da ti svoje povem! Ti si lazil za njo in si se ji nastavljal. Dekleta pa imajo bolj mehka srca in bolj tenko občutijo kakor vi dedci s svojimi tako imenovanimi srci... Pavli sem večkrat dopovedovala, da ni zate in da iz te moke nikoli ne bo kruha. Ker sta bila pa vidva oba slepa in gluha od te neumne ljubezni, mi ni ostalo drugega, kakor da sem pustila: gre, kakor gre. Pavli, tej siroti, ki nikoli ni imela kaj dobrega, ne zamerim, da se je z obema rokama oklenila neke namišljene sreče; ali ti, ti bi bil moral biti pametnejši.«

Ravnjak je molčal in je gledal mrko pred se. Čez nekoliko časa je dejal:

»Ali si le zaradi tega prišla, da po meni udrihaš, ali pa mi hočeš svetovati, kako bi zadevo uravnala in popravila?«

»Haha, svetovati, da! Naj ti tvoji modrijanski občinski očovi svetujejo; ti so tako modri in pametni, da čujejo, kako trava raste... Popraviti se ta reč sploh ne da več. Reva ima strašno občutljivo srce. Ta izkušnja jo je tako zadela, da je svoj živ dan ne bo prebolela.«

Boljši krvni obtok

poveča delovanje organizma in ublažuje bolečine. Boljši krvni obtok dosežete z ASPIRIN tabletami, tem neškodljivim sredstvom proti prehlajenju, revmatizmu in zobobolu.

Vsaka tableta ima vtisnjen Bayer-jev križ

ASPIRIN

V. z. »Jugofa« k. d., Zagreb.
Oglas le reg. pod S. Br. 12.314 od 25. VI. 1934.

Vse za vse šole bomo kupovali v knjigar-
nah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v
Ptuju!

Dva fanteka rešil iz Mure. V Gornji Radgoni pod grajskim gričem sta nabira, la med siromašno deco razne odpadke brata: 10letni Tonček in 12letni Stanko Kovačič iz Gornje Radgone. Tončku je spodrsnilo in je zdrčal v Muro. Za njim je skočil Stanko, da bi bratca rešil, dasi ni znal plavati. Oba otroka bi bila utonila, da ni zapazil nesreče na gornjeradgonskem gradu zaposleni poslovodja F. Durič. Skočil je oblečen v Muro in uspelo mu je po velikem trudu, da je otel iz valov živa bratca.

Rudar smrtno ponesrečil. V premogovniku Liboje pri Celju so našli v jami mrtvega rudarja Franca Buzil. Najbrž je prišel v stik z električno napeljavo.

Kap ga zadela med delom. Pri dvigalu v obratu Kotredež v Zagorju ob Savi je bil zaposlen 50letni ključavničar Avguštin Polc, ki je že delal pri zagorskem rudniku 34 let. Dne 16. septembra je Polca na večer pri delu zadela smrtno srčna kap. Zapušča ženo in osem nepreskrbljenih otrok.

Vlak smrtno povozil progovnega delavca. Med postajama Hrastnik in Trbovlje so bili 17. t. m. zaposleni progovni delavci. Blizu predora sta se križala osebni vlak iz Ljubljane in tovorni iz Zidanega mosta. Delavci so se umaknili na ozek prostor ob opornem zidu ob progi. 28letni Karol Majcen je stal ob križanju vlakov tako blizu lokomotive osebnega vlaka, da ga je ta zadela ob glavo. Sunila ga je tako, da je pri padcu podrl celo svojega tovariša Ignaca Parfanta, ki je stal ob progi. Parfant se je pri padcu močno poškodoval, Majcen pa je obležal mrtev z razbito lobanjo, ker ga je pognal sunek lokomotive ob oporni zid.

Razne požarne nesreče. V Leskovcu pri Pragerskem je uničil požar posestniku Blažu Pivko gospodarsko poslopje z raz-

nimi pritliklinami. Zgorelo je mnogo živeža, krme, vozov ter poljedelskih strojev. Škoda znaša 100.000 Din. — V istem naselju je postalo žrtev plamenov 20.000 D vredno gospodarsko poslopje posestnika St. Pogorevca. V obeh omenjenih slučajih niso mogli ugotoviti vzroka požarne nesreče. — Domačija je pogorela v Bistrici na Pohorju posestniku Francu Mašat. S hišo in gospodarskim poslopjem je uničen ves spravljeni poljski pridelek, živinska krma, hišna oprema ter obleka. Škoda znaša 60.000 Din. — V Slov. Bistrici je izbruhnil nočni požar v hiši posestnika Franca Zorko. Ogenj je upepelil polovico stavbe in povzročil 10.000 Din škode. — V zidanici posestnika Antona Kuharja iz Dobriča je izbruhnil požar, ki je upepelil poslopje, stiskalnico in razno orodje. Škoda znaša 15.000 Din. — Na Gojski planini pri Kamniku je uničil nočni ogenj novo pastirsko koč, ki je bila last posest-

je uničil ogenj še tudi viničarijo, zaloge krme ter razno orodje. Rešili so samo živino. Škoda znaša 50.000 Din in je samo delno krita z zavarovalnino. — Sredi gašenja na avstrijski strani so bili odpoklicani tudi gasilci iz Murske Sobote, ki so morali domov, ker je tamkaj gorelo v isti noči. — V Vanetincih v Slov. goricah je zgorelo posestnici Geri Zorčevi 30.000 D vredno gospodarsko poslopje, razni stroji ter dve svinji. — V Cerkvenjaku pri Sv. Trojici v Slov. goricah je pogorela 20.000 Din vredna viničarija posestnice Marije Podgoršek.

Obžalovanja vredni slučaji.

V vlaku prijeta tihotapca. Pri pregledu osebnega vlaka Maribor—Celje je aretiral orožnik dva sumljiva moška. Ko so pregledali njuno prtljago, so odkrili samo tihotapsko blago in sicer 360 vžigalnikov ter 170 zavojev igralnih kart. Zaplenjena roba je vredna 20.000 Din. Prijeta sta že stara znanca finančne straže in sicer: tatarski pomočnik Martin Fridl iz Zgornjega Dupleka in kleparski pomočnik Ivan Obrežnik iz Bezene pri Limbušu.

Finančna oblast zaplenila bogat tihotapski plen. V tovornem vlaku iz Avstrije so zaplenili 20. t. m. finančni organi: 48 kg saharina, 110 vžigalnikov, 14.500 kamenčkov, 6 paketov kart in 3 kg sno-fanca. Franca Napasta, ki je star 24 let in doma iz Pobrežja pri Mariboru, so prijeli. Drugi tihotapca Ivan Zorčič iz Maribora se je pol ure skrival pod in nad vagoni.

Okraden železničar. V železniški koloniji v Frankopanovi ulici v Mariboru se je mudila družina železničarja Metoda Božeglava v kuhinji. Neznanec se je plazil v spalno sobo, iz katere je izmaknil dve novi obleki in srebrno verižico. Božeglav utrpel škode za 3000 Din.

Vlom v gostilno. V noči na 17. september je dobila Marinova gostilna na Teznu pri Mariboru nezaželen obisk. Neznanci so ubili okno in so odnesli jestvin, cigaret in raznega blaga za 2000 Din.

ZDRAVO VINO IN MOŠT

z uporabo
KALIUM - META - BISULFITA
ZNAMKE »VINOBRAN«
Navodila in vzorce pošilja brezplačno
TOVARNA »ZORKA« DD., SUBOTICA.

nika Janeza Sušnika iz Krivčevega. Trdijo, da požigajo planinske pastirske koč vlomilci, ki iščejo po njih bogatejšega plena. Razočarani nad vlomom se maščujejo s požigom. — V noči na 17. september so izbruhnili v enem okolišu kar trije veliki požari. Gasilci iz Murske Sobote, Cankove, Korovcev, Rankovcev in Gornje Radgone so v omenjeni noči brzeli preko gornjeradgonskega mosta na avstrijsko stran, kjer je gorelo v občini Dedenitz pri posestniku Francu Jauk. Kljub požrtvovalnem gasilnem naporu je zgorelo Jauku pet poslopij in znaša škoda 220 tisoč Din. Med gašenjem so prejeli naši gasilci iz Radgone obvestilo, da je njihova pomoč tudi doma potrebna. Gasilci iz Gornje Radgone so odhiteli nazaj preko Mure, da so se lotili gašenja gorečega gospodarskega poslopja posestnika Jan. Boroviča v Hercegovščaku. Omenjenemu

Ravnjak je krčevito mečkal neki papir, potem je spet rekel:

»Kar je, to je... Ne bom pa štedil ne škripičil, da ji pošteno povrnem, kar ji je bila na škodi... Hvaležen bi ti bil, če bi hotela k Pavli in jo vprašati, kaj si želi, da ji dam.«

»Haaa, to si mi pravi! Zopet je očitno, kake šleve ste moški. Tebi je prehudo, da bi šel in ji razložil, kako je; jaz, ženska, naj bi to kislo juho pojedla, ki si jo skuhal ti. — Ne, tako se nisva pobotala... Prav zaradi tega sem prišla, da te resno opomnim: zadnji čas je, da se s Pavlo zmeniš in ji čisto resnico poveš. Predolgo že čakaš.«

»Toliko imam na občini opraviti, da ne utegnem.«

»Fej te bodi! Za vse imaš čas, le za to ne, za kar bi ga moral imeti. Kolikor vem, Pavla že sluti, da nima več kaj upati. Obljubil si ji, da jo vzameš takoj po veliki noči; prazniki pa so minili in ti se za dekle ne zmeniš. Zdaj pa poslušaj: Če takoj ne greš k Pavli in ji ne poveš vsega po resnici, te tako obero, da te po vsej dolini noben pes ne bo več povohal.«

Pri tem je vstala in odracala. Zunaj si je zavihkala koš na hrbet in jo ubrala navzdol.

Drugo jutro je šel Ravnjak v Maribor in takoj k šolskim sestram. Ko je stopila Pavla v govorilnico, ji je ušel bolesten vzklík:

»Franc!«

Približala se mu je še nekaj korakov, potem pa obstala kakor vkopana. Črno oblečena je bila, obraz ji je bil blede, ustnice bele, roke ko vosek rumene, na prstu pa se je bleščal zlati zaročni prstan. Ko se je Ravnjak usedel, je sedla tudi ona na drugi konec mize. Več ko pet minut je minilo in nobeden ni rekel besede. Nazadnje je Ravnjak po sili dejal:

»Pavla, živi dan mi še ni bila kaka pot tako težka kakor danes ta. Prinašam ti žalostno vest.«

»Vem,« je dahnila tako tiho, da ji je besedo le z ustnic razbral.

Zopet sta umolknila. Potem se je zbral in začel odločneje:

»Ko bi ti le molčala bila! Vse bi bilo šlo po sreči. Neverno je zmajala z glavo, odgovorila pa ni ničesar.

»Zakaj nisi bila tiho?« je vprašal.

»Prstan sem pozabila na roki,« je tiho zajecjajala; »Urška ga je videla in ni prej odnehala, da sem ji povedala, kdo mi ga je dal.«

»Urška in njen Cenc sta obesila vse na veliki zvon. Zdaj je vsa Bistrica pokonci in proti meni — smeji se mi — norce si delajo — grozijo mi — silijo me, naj te pustim.« Kratko je sekal besede in jih bruhal iz sebe.

Pavla se ni ganila, ne besede ni zinila, ko oka-

zborovanje in obhod, kjer so nastopili v srednjeveških nošah in vodili s seboj živino ter vozili pridelke. Upajo, da bo zbornica zdaj desetinno uknila.

Nezmisljivo materino oko.

Na porodišnici v Havanu so napravili te dni s privoljenjem mater zanimiv eksperiment. 30 mater so povedli pred 30 novorojenih otrok in so jih pozvali, naj med njimi poiščejo svoje otroke. Čeprav matere svojih otrok od poroda dalje niso videli, je 28 žensk takoj spoznalo svoje dojenčke. Le dve sta bili v dvomu, končno pa sta le našli prava otroka. »Glas krvi« torej ni samo fraza.

Trgovci, kupujte šolske potrebščine za domače šole pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru ali v Ptuj!

Nočni vlomilci so odnesli iz trgovine g. Starašine v Majšpergu raznega blaga in živil za 3000 Din.

Tatvina konjskih repov. Naš list je že poročal, kako se je bil pojavil tat konjskih repov svoj čas pri Sv. Jakobu. O tatvini konjskih repov poročajo sedaj iz Studencev pri Mariboru, kjer so bili v noči konji več posestnikov ob repe. Posestniku Rozmanitu je uzmovil v eni noči odstrigel prav vtik štirim konjem repe. V Zrkovcah pod Mariborom je vdrl tat v hleve štirih posestnikov in je ukradel 8 repov. Tatvina konjskih repov se izplača, ker stane 1 kg konjske žime 80 Din in toliko vrže en rep.

Kako so ujeli tata konjskih repov? — Zgoraj poročamo, kako se je pojavljal po mariborski okolici neznanec, ki je kradel konjem repe. V noči na 17. september se je tat konjskih repov zmuznil na večer v hlev posestnice Elizabete Žagar v Laznici pri Limbušu. Domači hlapec je prišel v hlev pogledat in je videl neznanca, ko je konju rezal rep. Presenečenja se je uzmovil ustrašil ter je skočil skozi okno na prosto. Hlapec in domači so ga pa vendar le ujeli. Gre za 47letnega delavca Vinka Špurera s Košakov. Tat je imel pri sebi dva konjska repa in več ključev, s katerimi je v noči odpiral hleve. Prijeti je priznal vse tatvine konjski hrepov, ki so bile izvršene v zadnjem času.

Vlomilci so vdrl v noči na 17. t. m. v trgovino Lorber v Št. Petru pri Mariboru in so odnesli precej manufakturnega blaga in živil.

Beg iz življenja. V Vukovskem vrhu v Slovenskih goricah se je ustrelila 30letna posestnica Marija Bezjak.

Speči posestnik okraden. V Mariboru se je mudil radi nakupa raznega blaga Matija Lovrenčič, posestnik od Sv. Ruperta v Slov. goricah. Na povratku proti

domu je pri Št. Petru pred neko hišo zaspal in ko se je prebudil, je opazil, da mu je nekdo ukradel tri pare čevljev in raznih drugih vrednosti za 1000 Din.

Hitro prijeta tatrica. V ptujskem hotelu Osterberger je nekdo v I. nadstropju pokradel več posteljnine in zginil z njo. Na kolodvorski postaji je službo vršeči orožnik prijel pred prihodom vlaka proti Mariboru tatrico v osebi 32letne Ane Klep, rojene Vrabič, iz Maribora. Klepova je hotela pobrisati z ukradeni posteljnine v Maribor, a jo je poprej zgrabila roka pravice. Aretirana je že bila večkrat kaznovana radi tatvine.

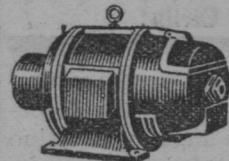
Dva fanta napadla posestnika. V bolnico v Ptuj so spravili 42letnega posestnika Alojzija Šošterič iz Stare gore. Dva fanta sta ga napadla in sta ga z udarci hudo poškodovala na glavi.

S težkimi telesnimi poškodbami je bil oddan v celjsko bolnico kamnosek Anton Gobec iz Podgorja pri Št. Jurju ob južni žel. Med drugim ima poškodovani tudi pretres možganov. Gobeca sta napadla brata Anton in Slavko Pertinač od Sv. Jakoba in sta ga težko poškodovala z motiko.

Roparski napad. Iz Laškega smo prejeli: V Hladni Ravni ima posestnik Ivan Trbovc, p. d. Ladenšek, bolj na samotni hiši. V noči sta se splazila v hišo dva neznanca ter sta pričela na postelji ležečega gospodarja daviti. Ladenšek bi plačal tolovajski napad z življenjem, da mu ni priskočila na pomoč v sosedni sobi z deco speča žena. Na ženinke klice na pomoč sta roparja pobegnila.

Bogoskranstvo po vzgledu španskih rdečih miličnikov. Pri Devici Mariji v Polju pri Ljubljani so našli dva križa z razpeli razbita. Eden križ je bil oskrunjen v Zadobrovi v bližini krčme Gregore, drugi na križišču ceste v Devici Mariji v Polju. Orožniki že imajo na muhi tri fante, o katerih trdi priča, da je eden od osumljenцев kričal, ko je teptal z nogami razpelo: »Zdaj me bo pa hudič vzel!« Cela okolica se zgraža nad toliko podivjanostjo, ki nikakor ne zaostaja za ono rdečih

DOBAVLJA-POPRAVLJA

motore
seh vrst električnih strojev
Domača tovarna
IVAN PASPA I SINOV
Zagreb, Koturaška 69

španskih miličnikov. Krivci bodo že prejeli zaslužen nagrado od sodišča.

Izpred sodišča.

Nesrečni nož — posledica popivanja. Mariborsko sodišče je en dan obravnavalo dva slučaja uboja, ki sta bila zagrešena radi preobilne pijače. — Odgovor je dajal 26letni delavec Friderik Lešnik iz Kamnice pri Mariboru. Obtožnica pravi, da je obhajal 26. julija viničar Jak. Pernek god. Gostil je mlade ljudi, ki so plesali. Ko je bila razposajenost na višku, sta se spoprijela dva fanta radi deklin. Gostitelj Pernek in delavec Janez Brunčič sta skušala vročevrveža razmiriti. A baš pri pomirjevalnem delu je dobil Brunčič od obtoženega zabojljaj v vrat, katerega mu je podlegel. Lešnik je pri ruvanju še lažje ranil Magdaleno Kmetič in delavca Janeza Zorko in je bil obsojen na 4 leta ječe. — Kot drugi je bil obtožen uboja 20letni hlapec Alojzij Režonja iz Žiberce. Ob priliki nabora 25. julija je pripeljal posestnik Anton Zemljič na vozu skupino fantov. Med vožnjo je prisedel na voz obtoženi s svojim prijateljem, in kmalu nato je pričel prepir, ki se je pa podel. V bližini Žepovcev so si skočili fantje ponovno v lase. Prišlo je še enkrat do pomirjenja, vendar sta tlela jeza ter maščevalnost dalje. Naenkrat je potegnil Režonja nož in ga je zasadel posestniškemu sinu Henriku Zemljiču v prsa. Ker ni bilo pri roki zdravnika, je zabodeni podlegel poškodb. Ubijalec Režonja je bil obsojen na 3 leta strogega zapor.

Radi krvavega dejanja 15 let. V Križan vrhu v občini Sv. Peter pod Sv. gorami

Madžarske ose za Kanado

Kakor poročajo iz Budimpešte, je pred kratkim bilo poslano v Kanado poldrug milijon os iz vrste »dirrion sertifikat«. Pred časom se je mudila na Madžarskem kanadska študijska komisija pod vodstvom poljedelskega strokovnjaka prof. dr. Morrisa. Ta komisija je ugotovila, da so ose posebno pripravne za pokončevanje škodljivih žuželk, posebno zloglasnega koloradskega hrošča, ki nestrpno ogroža kanadsko poljedelstvo. S privoljenjem madžarskega poljedelskega ministrstva je 200 ljudi v mesecu dni nabralo poldrug milijon teh os, in sicer bub, ki bodo zlezle na dan šele na kanadskih tleh.

menela je bila, le velike črne oči so ji postale še večje.

»Strašno mi je žal, da te moram pustiti,« je nadaljeval Ravnjak; »toda druge pomoči ni, tako je najbolj prav. Nesrečna bi bila oba, ti in jaz.«

Dekle ni vzdihnilo, ne solza ji ni prišla, le žalost, neskončna žalost se ji je razlila po licu.

»Pavla, saj ti ne zamerim: jezna si name.«

Odkimala je ko v sanjah.

»Pavla, odpusti mi!«

Nagnila je glavo in pokimala.

»Pavla, ali si zato, da se v miru razideva?«

Obrnila se je v stran, zagledala skozi okno in zopet prikimala.

Tesno mu je postalo, ko jo je gledal, kako s tem strašnim molkom zakriva vihar v svojih prsah.

»Pavla, za božjo voljo, govori vendar!« je prosil.

»Reci kaj!«

Tedaj je počasi spregovorila:

»Moj veliki greh je, da sem ciganka. Zato bom vse življenje trpela. — Vajena sem trpeti.«

Njen sicer tako lepi glas je donel votlo. Vsaka njena beseda je zbudila Ravnjaka v srce. Tako ga je pretreslo, da je šele čez nekoliko časa prišel k sebi:

»Saj se morava vendar kako zmeniti... Ne smeš biti na škodi. Povej mi, Pavla, povej, kaj bi rada! Kar morem, vse ti rad storim.«

Ničesar ni rekla, le odkimala je.

»Če hočeš, ti kupim kako hišico ali kako kmetijo kje tu okoli. Ali ti je prav?«

Še bolj odločno je stresla glavo.

Tedaj je potegnil listnico iz žepa in položil pred njo zavitek, v katerem je bil šop bankovcev in hranilna knjižica:

»Tu ti dam tisoč dinarjev, kolikor imaš zasluženih; zraven jih je še štiri tisoč in knjižica Spodnještajerske hranilnice za osemdeset tisoč. Vzem! Vse je tvoje.«

»Ničesar nočem. Nič mi ni treba,« je stisnila iz sebe in porinila vse nazaj pred njega.

»Saj ti iz srca rad dam. Vesel sem, če ti morem kaj storiti, da se ti bo lažje godilo.«

»Si bom že sama pomagala. Delala bom in si bom zaslužila, kar mi bo potrebno. Več si ne želim.«

»Tudi tisti denar je zraven, ki ga imaš pri nas zasluženega.«

»Več, ko desetkrat toliko si že izdajal zame — v bolnišnici in zdaj tu.«

»Pavla, pamet si posodi! Vesela boš kdaj, če boš kaj imela.«

»Ne. Bolelo bi me. Saj nisem na prodaj.«

Na blelih licih sta ji zagoreli dve rdeči lisi.

»Bom pa Jerči, tvoji botri, dal, da ti shrani.«

»Ne — ne — nikdar ne!« se je branila.

»Denar sem zate namenil, da bi ti bil za potrebo.«

Stariši, ki dajete denar za šolske potrebnosti, opozorite svoje otroke, da kupujejo v Tiskarni sv. Cirila!

je 28. julija zvečer ustrelil iz ljubosumnosti 23letni posestniški sin Alojz Debelak 17letno posestnikovo hčerko Kristino Polak. Ker je zagrešil ubijalec krvavo dejanje po zrelem prevdarku, je bil 16. t. m. v Celju obsojen na 15 let.

Slovenska Krajina.

Mačkovci. Za volitve se pripravljamo. Naš kandidat bo g. Fran Kerec. Prepričani smo, da zmagamo, ker bodo na naši listi sami možje poštenjaki. Odbor JNS se baje že pripravlja na odhod. Mi jim želimo srečni »furt« in nam ne bo prav nič žal za nje. G. Benko baje hoče imeti svojo listo; pa se tudi tega ne bojimo.

Tišina. Tu je umrl 56let star Gabor Janez, občinski tajnik. Za sten je bil pogreb. Pred dvema mesecema se je pri njem razlegala novomašna pesem in veselje. Vse domače je nenadna smrt zelo zadela, posebno sina kaplana Alojzija, ki je bil poklican k mrtvem očetu. Pogreba se je udeležilo ogromno ljudi in 14 duhovnikov in bogoslovcev. Naj počiva v miru. Preostalim zlasti sinu kaplanu naše iskreno sožalje. — Ko so se duhovniki vračali iz pogreba, se je zgodila nesreča. Konji so se splašili in g. Vojkovič, provizor si je polomil kost v nogi. G. Sostarec, katehet je odnesel zdravo kožo, le hudo se je prestrašil, ko so konji z njim letali po polju.

Sv. Sebeščan. G. Bejek, župnijski upravitelj je v petek odpeljal 1000 romarjev iz svoje fаре k Sv. Trojici v Slovenskih goricah.

Dolnja Lendava. G. župnik Bakan štefan je te dni odšel v Ljubljano na duhovne vaje. Sestra g. župnika odiše iz lendavske župnije 21. sept. na trimesečni gospodinjski tečaj v Ljubljano. gđc. Barici želimo dober uspeh in da se zopet zdrava vrne.

Turnišče. Te dni nas je zapustila za vedno dobra krščanska mati Lutar Bara po domače Nenčova v starosti 70 let. Pokojna je dosti trpela, zlasti ko ji je sin odšel v Ameriko. Pokojna naj počiva v miru, sinu in ostalim pa naše iskreno sožalje!

Sobota. Letos bomo imeli slabo trgateg. Povsod je grozdje močno perjasto, ne bo toliko vina kot ga je bilo lansko leto. Siromašni ljudje bodo še težje zmagovali davke in razna plačila.

Dobrovnik. G. župnik Lejko štefan je dal cerkev popraviti. Ker se v to svrhu ne pobira po župniji, se prosijo tisti, ki so dobre volje, da po možnosti prispevajo.

Beltinci. Bližamo se koncu triletne dobe, odkar je JNS nasilnim potom združila občine. Ni se ozirala na želje in voljo ljudstva, marveč je prezrla vse. Pri tem pa je napravila pravo babilonsko zmešnjavo med občinami. Upamo, da bo sedanja vlada upoštevala želje občanov in bo po možnosti odpravila to zmešnjavo. Bivši JNS kolovodje pa se skrivajo pod raznimi imeni, ker so tako zmedeni, da ne vedo, pod kakšnim imenom bi si rešili politično življenje. Zapomnili si bomo vsa njihova dela in jih bomo pri prihodnjih volitvah vrgli iz političnega življenja!

to, da se izdela program za prepotrebno treznost in nra...obnovitveno delo v lavantinski škori. — škofijski pripravljalni odbor.

Hoče pri Mariboru. Prosvetno društvo zopet začenja s svojim delom. V nedeljo 27. sept. bo v »Slomškovem domu« vprizorilo veseloigro v treh dejanjih »Poslednji mož«. Igra je polna veselih prizorov.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Naše prosvetno društvo »Zarja« začenja zopet z rednimi predstavami. S prireditvijo, ki se bo vršila v nedeljo 27. septembra, popoldne po večernicah v Društvenem domu, bo združena tudi Slomškova proslava, na kateri bomo pokazali, da tudi izven cerkve vemo, kaj Slomšek pomeni nam Slovencem, ki tako zelo potrebujemo svetnika. Spored prireditve je zelo pestro sestavljen ter bomo poleg lepega petja, deklamacij, govorskega zborja in govora slišali in videli tudi lepo dramo iz kmečkega življenja z naslovom »Gruda umira«. Igra je po vsebini zelo lepa in krasno pokaže ono veliko ljubezen do slovenske zemlje, ljubezen, ki jo je tudi škof Slomšek tako izrazilo in velikokrat pokazal. Zato vabimo zlasti lenarške farane, katerim v prvi vrsti je namenjena Slomškova proslava, pa tudi vse naše sosede, da se v častnem številu udeležijo naše prireditve in tako pokažejo svojo ljubezen do škofa Slomškega, v čigar čast naj izzveni vsa prireditve. V nedeljo 27. septembra torej na svidenje v Društvenem domu!

Sv. Bolfenk pri Središču. Katoliško prosvetno društvo Sv. Bolfenk pri Središču ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 27. septembra v krostorih Kmečke hranilnice in posojilnice ob treh popoldne, z običajnim dnevnim redom. Cenjeno članstvo naj prinese seboj v potrdilo društvene izkaznice. Pridite vsi!

Sv. Andraž pri Velenju. Katoliško prosvetno društvo v št. Andražu vprizori v nedeljo 27. t. m. lepo in zanimivo igro »Vrnitev« v tukajšnjem Društvenem domu ob treh popoldan. K obilni udeležbi domačini kakor tudi sosedni prijatelji vljudno vabljeni!

Ljutomer. Preteklo nedeljo je imelo naše Prosvetno društvo svoj redni letni občni zbor, na katerem so dosedanji odborniki podali svoja poročila o delovanju društva v pretekli sezoni. Pomnožilo se je število članov na 346, imeli pa smo 6 sej, 9 oderskih prireditev, 5 večjih pro-

Treznostni dan v Mariboru. V nedeljo po obletnici smrti služabnika božjega Antona Martina Slomškega 27. t. m. bo v Mariboru »Treznostni dan«. Prireditve bo na čast Slomšku, ki je veliko delal za nra...obnovo našega slovenskega ljudstva. Spored bo sledeči: Ob pol

10. uri popoldne v stolnici pridiga in slovesna sv. maša. Ob 11. uri zborovanje v dvorani Zadrúžne gospod. banke: 1. Otvoritev. 2. Slomšek in treznost (prelat dr. Kovačič). 3. Vzroki nepravnosti in pljančevanja pri nas (dr. Meško Josip). 4. Verske in kulturne organizacije v službi treznostnega in nra...obnovitvenega dela (prof. Sekolec). 5. Čitanje resolucij. Vabimo na Treznostni dan mariborsko občinstvo in zastopnike naših verskih in prosvetnih organizacij iz cele škofije. Treznostni dan naj služi v

»Še dotakniti se ga nočem. Rajši od lakote umrem.«

»Od Jerce ga boš vzela, kaj?«

»V vodo ga vržem, v ogenj —«

»Da si taka, Pavla, tega ne bi bil verjel.«

»Nič nisem taka! Nekaj pa nase vendar dam.«

Zmajal je z glavo in spravil denar in hranilno knjižico. Pavla je sukala prstan na roki in se ni mogla odločiti. Od bridkobe se ji je spatil obraz. Snela je zlati obroček, ga držala trenutek v roki, zopet nataknila, potem pa naglo spet snela in potisnila pred Ravnjaka. Ta jo je z očmi presunil, pobral prstan in ga vtaknil v telovnik. Tedaj je dekle polglasno zaječalo. Hitro pa se je zbrala in zašepetala:

»Da, prav je tako.«

»Pavla, ako te veseli, ti ga dam,« je rekel.

»Ne! Imej ga!« ga je zavrnila. »Peče me na roki.«

Zopet sta obsedela, ne da bi spregovorila. Iznenada je vstala Pavla, ki se je zdaj le z največjo silo premagovala, da ni na glas zaihtela, in je s tresočim se glasom dejala:

»Zdaj te prosim: pojdi!«

Žalostno jo je pogledal, ko je stala pred njim tako lepa v svoji zadušeni bolesi:

»Pavla, ali se ločiva brez zamere?«

»Da, Franc, brez zamere! Jaz ti ničesar ne zamerim, ti pa meni ničesar ne zameri! — Zdaj pa pojdi!«

»Če tako hočeš, bodi — pa pojdem,« je dejal in vstal. »Enkrat pa še pridem.«

»Nikar! Za božjo voljo te prosim: nikar!«

Dala mu je roko, ki je bila mrzla ko led:

»Zbogom, Franc!« se je stresla in zaihtela, potem pa zbežala mimo začudene sestre vratarice.

Ravnjak ni vedel, kako je prišel spet na cesto. Ni čul mestnega vrvenja, ni videl ljudi: v duši mu je odmeval dekletov zadnji ihteči pozdrav.

Strašno ga je prevzelo slovo od ljubega dekleta. Doma na Ravnah so si pošepetavali, da ga je ta pot v Maribor za več let postarala. Zaman je upal, da se bo s Pavlo lepo pobotal in si tako povrnil svoj dušni mir; bil je nemirnejši kakor kdajkoli poprej. Noč in dan ga je skrbelo, kaj bo zdaj s Pavlo. Ko bi vsaj denar bila vzela! Kar tako to ni moglo ostati...

Prihodnje dni je iskal priložnosti, da bi se pogovoril z Jerco. Ko pa ji je hotel dati za Pavlo denar in hranilno knjižico, ga je še bolj rezko zavrnila kakor Pavla. Ravnjaku, ki je na svojo veljavo kaj dal, se je to zdelo hudo ponižanje. Zdaj je hotel na vse pozabiti in si ubiti vsako misel na dekle.

(Dalje sledi.)

Zaprli so jih v sedem zabojev in spravili z letalom v London, od koder so z ladjo nadaljevale potovanje v Kanado.

Prvi izdelovalec papirja ni človek.

Kaj bi počeli danes, če bi ne znali izdelovati papirja iz lesa. Pravijo, da je človek izumil, kako se to dela. V resnici pa so papir iz lesa že davno izdelovale ose. Od njih se je naučil človek. Neki Schäffer je v drugi polovici 18. stoletja opazoval ose, kako delajo svoja gnezda. Pri tem se je domislil, da bi bilo dobro, ko bi jih poizkusil posnemati. In posrečilo se mu je na ta način izdelati snov, ki je bila podobna papirju. To je bil začetek papirne industrije.

svetnih sestankov, iz knjižnice se je prečitalo 1232 knjig, ustanovila se je mladinska knjižnica, blagajna pa je imela 35.068 Din prometa. Društveni odbor je ostal večinoma stari. Predsednik je na občnem zboru imel predavanje o vtisih svojega potovanja na olimpijado v Berlin. Visokemu botru našega društvenega prapora g. dr. Korošcu smo poslali udanostne pozdrave. Te dni bo minilo ravno leto dni od blagoslovitve našega novega prapora, ki nosi Slomšekovo sliko. Naj bo praznovanje Slomškove nedelje obenem proslava te obletnice. Naj nas še v naprej druži in krepi Slomškov prapor!

Ljutomer. Zato, da bi ne pozabili Slovenci, kdo in kaj nam je bil Anton Martin Slomšek, da bi svojega vzora svetosti ne izgubili izpred oči in da bi ne pozabili dan za dnem trkati na nebeška vrata s prošnjo: Gospod, pošlji nam slovenskega svetnika, zato bomo to nedeljo 27. septembra, ki sledi datumu Slomškove smrti, vsako leto proslavili kot Slomšekovo nedeljo. Za ljutomersko prosvetno okrožje smo tozadevno izdelali celodnevni program, ki nas bo združil v prošnji: Gospod, povečaj ga! Tega dne namreč priredi ljutomersko pevsko okrožje v dvorani Katoliškega doma v Ljutomeru koncert, ki bo posvečen predvsem spominu Slomškega in cirilmetodijskega jubileja. Da bi pa koncert ne bil preveč osamljen in brez notranje duhovne priprave, smo priključili še sledeči predpoldanski program: Do 8. ure se zberejo vsi pevci in okrožna prosvetna društva v Ljutomeru in prisostvujejo osmi sv. maši, pri kateri bo kratek govor v proslavo Slomškove nedelje. Pri tej sv. maši bo ljudsko petje vseh okrožnih zborov. Po sv. maši veliko zborovanje v Katoliškem domu, na katerem govori g. mons. Vreže iz Maribora o Slomšku, našem prvem prosvetarju, in akademik g. Poštuvan iz Gornje Radgone o socialnih nalogah slovenske katoliške prosvete. Po tem skupnem zborovanju seja okrožnih prosvetnih društev in ustanovitev prosvetnega okrožja. Tako bo izpolnjen celodnevni program v proslavo Slomškove nedelje. Naj vsa okoliška prosvetna društva smatrajo za svojo dolžnost in skupno s pevci prihitijo tega dne v naš Ljutomer, da skupno proslavimo veliki dan bodočega slovenskega svetnika. Prosvetno društvo v Ljutomeru.

Zagrebsko pisemce. Ko smo se na Rokovo nedeljo vsi veseli vračali s Sljemenom, smo pač mi-

Našim društvom!

Knjige, knjige, knjige!

Zimska doba prihaja, ko bodo ljudske knjižnice zopet postale čisti studenci ljudske prosvete in pravega razvedrila. V sedanji dobi krize so ljudje dolgo časa mislili, da je knjiga luksuz, spoznali pa so, da ravno knjiga nudi največ in da je naravnost življenjska potrebsčina za kulturnega človeka. Res pa je, da si posamezniki ne morejo naročiti knjig, kakor svoj čas. Zato je sedanja doba rodila toliko ljudskih knjižnic. Te knjižnice pa se morajo boriti z denarnimi težavami, ne morejo se založiti s knjigami, ker pri številni nabavi zraste račun zelo visoko. Odločili smo se zato, da pomagamo ljudskim knjižnicam, da pridejo do čim večje zaloge knjig. Svojega načrta ne objavljamo, pač pa prosimo, da se organizacije obrnejo na naš naslov:

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

šlili, da je to naš zadnji letošnji izlet. Pa ni bil, kajti v nedeljo 13. septembra se nas je zopet nad 70 Rokovcev odpeljalo v Samobor. Šli smo z »brzecem« in v eni uri smo bili v lepem Samoboru. Ogledali smo si lepo župno cerkev, razvaline samoborskega gradu in druge zanimivosti. V Samobor je pred sto leti rad zahajal štajerc Stanko Vraz, ilirsko-hrvaški pesnik, ki je imel tukaj svojo izvoljenko. Ob cerkvi je njen grob z lepim spomenikom. Bil je lep jesenski dan in vsi veselji in zadovoljni smo se vrnili v Zagreb. — Prihodnjo nedeljo 27. septembra popoldne po večernicah bo občni zbor Slomškovega prosvetnega društva (Nikoličeva 10 I). Vabimo vse prijatelje društva, da se udeležijo tega občnega zbora. Za 4. oktober pa je napovedana Slomškova proslava z lepo Medvedovo igro »Star! in mladi«. Tudi tega ne zamudite!

nega delavca, ki je vršil nesebično vse delo v procvit in razvoj zadruge, kateri je načeloval, in si je na ta način stekel trajnih zaslug na združnem polju. Ko je pevski zbor odpel še zadnjo pesem »Blagor mu«, in je godba zaigrala zadnje slovo, so začele padati na krsto moža grude, ki so bolešno odmevale v srcu vseh, ki so dragega pokojnika poznali in ljubili.

Št. Janž pri Rečici. Umrl je spoštovan mož Franc Rakun, po domače Kovač, bivši posestnik in lesni trgovec, župan in cerkveni ključar. Rajni je bil vzor delavnega moža, ki se je veliko trudil, da bi osrečil sebe in svoje domače. Bil je zelo dober gospodar na svojem posestvu, katerega je vzorno oskrboval. Sredi trudapolnega dela mu je neizprosna smrt nenadoma prekinila nit življenja. Zadet od srčne kapi je 15. septembra zjutraj umrl. Domači župnik g. A. Požar je spregovoril pri odprtem grobu ganljive besede, nato so mu sledili še drugi govorniki. Pevski zbor mu je zapel par žalostink. Plemeniti rajni naj počiva v miru in četvorici otrok naše iskreno sožalje!

Št. Jurij ob južni žel. Dne 14. t. m. smo pokopali Avguštna Jager, p. d. Tomaža iz Bezovja. Že spomladi ga je zadela kap, ki ji je zdaj podlegel v 66. letu starosti. Bil je nekdanj cerkveni ključar podružnice sv. Ahača, imovit kmet in poštenjak. Velik pogreb je pokazal njegovo priljubljenost.

Rajhenburg. V četrtek zvečer je umrl v 73. letu starosti Franc Pleterski, gostilničar in posestnik v Rajhenburgu. Kako zelo je bil pokojni priljubljen med Rajhenburžani in okoličani, to je pokazal njegov pogreb 19. septembra. Ob 10. uri dopoldne se je zbrala velika množica na njegovem domu. Pogreb je vodil domači g. župnik in konz. svetnik Jožef Tratnik ob asistenci osmih gospodov duhovnikov. Prišli so tudi domači in senovski gasilci. Žalostinke pri pogrebu je igrala rajhenburška gasilna godba. Sv. mašo zadušnico in poslovljni govor je opravil domači g. župnik. V govoru je poudaril velike zasluge, ki si jih je rajni pridobil kot cerkveni ključar (to službo je opravljal okrog 30 let) pri zidanju naše veličastne bazilike. V slovo na pokopališču, kakor tudi doma in v cerkvi mu je zapel rajhenburški cerkveni pevski zbor. S pokojnim je legel v grob globokoverni mož, kakršnih je malo. Svojo težko bolezen je veliko let Bogu vdano prenašal. Zvest je bil Cerkev vse svoje življenje in rad prejemal sv. zakramente. Bog naj mu bo milostljiv sodnik!

Odprta noč in dan so groba vrata.

Šmiklavž pri Slovenjgradu. Na Malo Gospojnico je po daljšem trpljenju umrla Apolonija Andrejca, ugledna posestnikova žena, po domače Arnežnica na Graški gori, v starosti 62 let. Blaga pokojnica je bila vzorna krščanska žena in tretjerednica, velika trpinka, mati 13 otrok. Pokopana je bila 11. t. m. ob zelo veliki udeležbi ljudstva iz domače in sosednih župnij. Trije gospodje duhovniki, poleg domačega župnika še župnik šimen Kotnik iz Podgorja in Kastelec, ravnatelj salezijanskega zavoda v št. Rupertu pri Celovcu, so jo spremljali k zadnjemu počitku. Domači g. župnik je v nagrobnem govoru proslavljal vrline te dobre krščanske matere. Bodi njej ohranjen trajen spomin, pokoj njeni duši!

Silvnica pri Mariboru. V soboto 19. septembra je bila tukaj pokopana štern Antonija, p. d. Klemenka, kmetica s silviškega Pohorja. Zapustila je v starosti 38 let osem nepreskrbljenih

otročičev. Pokojnici, katera je umrla kot žrtev materinstva, naj sveti večna luč, preostalim pa naše sožalje!

Ptuj. Lepo in dostojno pa z žalostjo v srcu se je v sredo 16. septembra popoldne poslovil Ptuj od umrlega g. Martina Vrabl, posestnika in trgovca, člana mestnega sveta in načelnika Kmečke hranilnice in posojilnice v Ptuj. Ob petih popoldan je minoritski g. župnik p. Alf. Svet v vznesenih besedah orisal življenjsko pot, delo in trpljenje blagega pokojnika in vzor moža. Pri odprtem grobu se je nato v imenu mesta Ptuj poslovil od pokojnika g. župan dr. Alojzij Remec, ki je v daljšem govoru povdaril, da je bil pokojni narodno zaveden in delaven mož, ki se ni nikdar sramoval pokazati svojega katoliškega prepričanja. V imenu Kmečke hranilnice in posojilnice, čije načelnik je bil od leta 1934, se je poslovil od njega član načelstva č. g. Stefan Belšak, kateri ga je slavil kot vzor združ-

Prevalje. Po vsej Mežiški dolini so se začele širiti zadnje čase knjižice neke verske sekte. Prodajalci so s svojo robo včasih naravnost vsiljivi. Knjižice, ki jih izdaja neka založba v južnem delu naše države, prodajalci ponujajo po smešno nizkih cenah. — Preteklo nedeljo se je vršil v Kristanovi dvorani na Fari ustanovni občni zbor Kmečke zveze. V odbor so bili izvoljeni: predsednik: Hudopisk Rok, podpredsednik: Močilnik Matija, tajnik: Lorenci Andrej, blagajnik: Merkač Miha, odborniki: Hudopisk Filip, Kralj Franc, Kordež Ivan. — Dne 11. oktobra bo na Prevaljah velik kmečki tabor za vso Mežiško dolino, združen z veliko kmečko tombolo. Obenem pa bo tudi otvoritev sušilnice, ki jo je postavila naša agilna sadjarska podružnica. Kmetje se naprošajo, da tudi kaj darujejo za tombolo in da prosilcev ne odklanjajo. Mi to misel toplo pozdravljamo in želimo, da rosi na del Kmečke zveze božji blagoslov. —

Te dni smo tudi dobili v Prevalje tajništvo JRZ za tukajšnji srez. Tajništvo se nahaja v hiši hranilnice in posojilnice.

Slivnica pri Mariboru. Iz Slivnice v Radizel se namerava graditi nova cesta, za katero je kr. banska uprava v Ljubljani na priporočilo banskega svetnika g. dr. Schaubacha darovala lep znesek. Zelo je potrebna nova cesta, ker se po stari cesti ob deževnih dneh voznik komaj s praznim vozom prerije skozi blato. Romala pa je v Maribor celo pritožba, da ta cesta ni prav nič potrebna. G. Kolmana se obrekuje s tem, da se za to cesto tudi zato, da bi rad postal župan. Vsi pa vemo, koliko je v času njegovega županovanja žrtvoval za nove ceste, ker drugače bi še danes vozili po vodi in jarkih na polje. Zato hočemo spet na krmilo občinske uprave može, kateri bodo gospodarili pošteno in nesebično za dobrobit občanov. Sebičnežev in častihlepnežev ne maramo! Po raznih lokalih že slikaajo glave za bližajoče se volitve razni »mladiči nedgodneži«, kateri so pri zadnjih volitvah šikanirali in sramotili naše ljudi. Taki nam pač ne bodo komandirali več! Poskušali so tudi ti gospodiči z razprodajo »Jutra« pri cerkvi, pa ga nihče ni kupil, ker vsak rajši čita »Slovenca«, v katerem je mnogo več zanimivega. Opozorili bi tudi tiste »bogaboječneže« pred cerkvijo, naj več ne motijo z mešetarskim govorjenjem poslušalce v cerkvi. Potrebno bi bilo, da bi se tem vsako nedeljo sv. evangelij prečital pred cerkvijo, kakor se je to že pred leti zgodilo.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Izreden primer zelo visoke starosti je obhajal v nedeljo 20. t. m. naš župljan Matija Kurnik iz Lormanja. Kdor ga vidi, mu ne bi prisodil 80, kaj šele 94 let. In vendar je ta mož, ki je prava slovenska korenina, doživel to lepo starost. Bilo je vse njegovo življenje polno trdega dela, a ker je vedno zaupal v Boga, ga je On tudi bogato blagoslovil. Trda je bila njegova mladost in od pastirja in hlapca si je pomagal do lepe kmetije, na kateri sedaj kot dedek uživa sadove svojega dela v mladosti. Kot mož kremenitega značaja je vedno stal v prvih naših vrstah in še sedaj mnogokrat zastavi svojo izkušeno besedo. Nikoli ni pozabil na cerkev in njene potrebe in brez njegove podpore cerkev ne bi bila tako lepo opremljena, kakor je. Tudi službo cerkvenega molilca je opravljal celih 40 let. Mat. Kurnik je še vedno zdrav in čil, šaljiv in dobre volje in mi prošimo Boga, da ga nam še dolgo ohrani takega, kakor je: dobrega in zvestega Bogu, dobrotnika cerkvi in ubogim, nam pa prijetnega in iskrenega prijatelja. Kurnikov oče, Bog z Vami!

Sv. Marko nižje Ptuja. V »Jutru« 11. t. m. javka nekdo iz Markovcev (se zna kdo), da sta premeščena Jurančičeva, da je ta vest silno zadela Markovčane, ker sta baje bila pri njih silno priljubljena radi svojega delovanja izven šole zlasti pri kmetijski šoli. Resnica je, da imata oba nekaj pristašev, ne pa toliko, da bi se lahko splošno trdilo. O tem se lahko vsak prepriča, če gre med Markovčane. Tukaj bo tudi izvedel, za katero stranko sta Jurančičeva agitirala ter da je bilo povse upravičeno, da sta bila premeščena.

Veržej. Naš odlični konjerejec, kmet in član večih gospodarskih udruženj je bil odlikovan z redom sv. sv. Save. S tem je tudi oblast priznala njegovo požrtvovalno delo, zlasti za konje rejo. Častitamo! — Te dni je Ribničar rešeta ponujal. Kupite, kupite, ljudje božji, oktobra bo treba »prerešetavati«. Zato so nizke cene. Skoro zastonj, da se le rešeta!

Sv. Križ pri Belih vodah. Knjižica o Sv. Križu izide prihodnje leto. V knjižici bodo lepe sli-

Hlev mora biti prost kuge!

Pri okuženem oteletenju in nalezljivim nožnim katarjem uporabite preprečevalno od živinozdravnikov priporocen »Bissulin«. Dobi se samo na odredbo živinozdravnika. Drži trajno, brez duha, nerazdražljiv. Najmanjši tovarniški zavitek 25 obvezil. Izdelovatelj: H. Trommsdorf Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

ke. Če bo objavljeno vse, kar je zapisanega v belovoški kroniki in kar še vedo povedati starejši može, potem to ne bo le knjižica, temveč cela knjiga.

Št. Jurij ob južni žel. Lično se je prenovila notranjost šentjurske cerkve. Delo je izvršil po navodilih konservatorja g. dr. Steleta iz Ljubljane slikar g. Peter Železnik. Cerkev je sedaj mnogo prijaznejša, zaradi različnih barvnih tonov se lepo odražajo posamezni deli cerkvene stvabe. Stroški znašajo okrog 15.000 Din, ki jih bodo farani iz ljubezni do svoje cerkve menda radi poravnali. — Na občini št. Jurij trg je bila koncem meseca avgusta revizija, na podlagi katere je bil razrešen stari občinski odbor in imenovana nova občinska uprava z g. Zdolšekom, trgovcem, na čelu. Novi upravi, v kateri so sposobni in pošteni može, želijo šentjurčani, da bi na temelju nepristranske pravičnosti delala v blagor ljudstva. — Na okoliški občini pa že nekaj časa uspešno deluje tudi nova uprava pod vodstvom g. Stankota Goligranca.

Loka pri Zidanem mostu. Testament delajo sedaj pri nas še pred kratkim časom tako goreči pristaši JNS. Ti slavni može sedaj pravijo, da bodo dali stvari iz rok, češ, da so že prestari, naj še drugi malo poskusijo, kako se komandira. Ta svoj testament delajo kar ustmeno in sicer radi tega, ker je med njimi tudi nekaj takih, ki le takrat obvladajo posamezne črke, če je to potrebno pri njihovih podpisih. In ti pravijo, da so nacionalni. Oni pa, ki dobro znajo pisati, pa tega pisali ne bodo, ker bi bila prežalostna kronika zanje. Da pa sploh delajo oporoko, to pa je že vsem dobro znano. Prišla je tudi k nam neusmiljena sodba, ki pobija vse krivice, ki so se delale pod režimom JNS. Vsem je znano, da so se odstavljali občinski odborniki, ki so bili zvesti pristaši nekdanje SLS. Na njih mesta so bili postavljeni takozvani naprednjaki, med njimi tudi takšni, ki so bili nekdanj prav zvesti orjunaši. Ta po je tembolj vredno obsodbe, ker naša občina obsega samo kmečko-delovne ljudi.

Peter Rešetar rešetari.

Kaj je zveza kmečkih fantov in deklet? Te dni so zopet precej pisali o tej zvezi. Pa so še mene vprašali, kaj je to. Moram kar povedati, da vem, kaj je zveza kmečkega fanta in dekleta, če je ohcet zraven, če pa ni ohceti zraven, pa ne vem, kaj je.

Število Majstrovih borcev se je silno povečalo, tako sem bral v poročilu o zadnjem občnem zboru. Meni se to sedaj nič čudnega ne zdi, zato bi ne bilo treba posebej povdarjati. Če bi general Majster živel, ne vem, kaj bi rekel od samega veselja.

Milodari za JNS. Kakor smo izvedeli, JNS ni še plačala vlakov v Niš, kjer so pred leti imeli zborovanje. Ker pa sedaj ni več toliko članov, da bi se ta dolg mogel plačati s članarino, je JNS sklenila zbirati milodare. Posebno se obrača na vse tiste, ki so za časa režima JNS

plačevali globe, ker so že vajeni plačevati za JNS, če bi še sedaj prostovoljno kaj dali!

Gospodarske liste JNS. Sam gospod dr. Kramer so pisali, da bodo razne gospodarske liste dejanske liste JNS. Proti temu pa sedaj protestirajo podpisniki raznih gospodarskih list, češ, da jih je JNS zopet goljufala. Vsem tem svetujem, da se sedaj maščujejo ter krepko agitirajo zoper svojo listo!

Volilne borbe ni! JNS pravi, da zato ne vlaga svojih list, ker ni volilne borbe. Ta da je odpadla zato, ker je v veliki večini vložena le lista JRZ. JNS bi rada na vsak način častno končala, pa se ji ne posreči. Bo le morala izginiti na tiho kot kafa!

Združena opozicija pri občinskih volitvah. So imeli sestanek in sem se urinil med nje. Mirno sem jih opazoval. Prvi je pozdravil pri vstopu: Živijo Maček, drugi je pozdravil z Zdravo, tretji je pozdravil: Združnost, četrti je pozdravil: Živela Moskva, peti je samo dvignil roko kot italijanski fašist in rekel: Ma, začnimo! Kaj sem slišal, ne izdam, ker bi sicer rekli, da prisluškujem, je pa tudi dobro, da take neumnosti ostajejo pokopane v pozabljenosti! Ves čas sestanka so se dobro razumeli. Ko pa je šlo za to, kdo bo plačal ceho, so pa začeli kašljati, eden je šel skozi ta vrata, drugi skozi druga, ostal je samo tisti, ki je zaklical: Živela Moskva! In res je vse sam plačal. Nato mi je sam povedal, da je določen za občinskega blagajnika in daje predujme.

V Španiji je zmanjkalo municije, ker jo potrebujejo doma v Rusiji za streljanje očetov boljševikov.

Štajerski biki so šli v Španijo. Štirinogati so karte kupili, dvonogati so si jih sami oskrbeli. Srečno pot!

Lageri (taborišča) smrti v sovjetski Rusiji.

Na poti v taborišče.

Vse osebe, katere so v kaki okolici obsojene na prisilno delo, zberejo začasno skupaj v ječi kakega večjega kraja, kjer so skupaj stlačene na cementnem podu. V ječi ni mize, ni stolov in druge oprave, edina posoda je globoko korito, kjer obsojenci opravljajo svoje telesne potrebe. Zato je tak strašen smrad, ki ga ni mogoče prenašati.

Naprej pošiljajo ujetnike samo po noči. Iz ječe odidejo strogo zastraženi skozi kake stranske ulice na kolodvor. Natlačijo jih v vagone kot živino in čekisti delajo z njimi hujše kot z živino. Vagoni tudi v najhujšem mrazu niso zakurjeni. Za hrano dobe za pot iz Petrograda do taborišča, ki traja tri dni, le 1 kg črnega kruha in tri voble (neke vrste riba). Iz daljnih krajev, n. pr. iz Kavkaza, Krimea, traja vožnja cele tedne.

Prihod v taborišče.

Ujetniki pridejo v taborišče potrti, obupani, po zimi ozebljeni, tresejo se od strahu, lačni so in žejni. Razdele jih na posamezne barake in oddelke. Urijo jih vojaško in vedno morajo strogo vojaško nastopati v baraki, izven barake in na poti na delo. Ako se kateri prav ne obrne, ga čekisti ozmerjajo ali s puškinim kopitom osuvajo. Vsi predstojniki-čekisti teh ubogih ujetnikov so navadno sami bivši hudodelci: morilci, tatovi, roparji, goljufi — sami ljudje brez srca, ki ne poznajo nobenega usmiljenja.

Vse ujetnike pregleda ob prihodu v taborišče zdravnik, kateri odloči, kako delo bodo opravljali. Toda to je le navidezno, ker je že naprej odločeno, da jih v četrto kategorijo, t. j. za težko delo, mora priti 85%, v tretjo kategorijo jih pride 12% in ostali v drugo. Ti poslednji opravljajo le lahka dela. Če zdravnik ne odbere ujetnikov po volji čekistov, pride sam v nevarnost, da ga vtaknejo v taborišče.

Ujetnike pregledujejo večkrat tudi nadzorniki Čeke in sicer zelo natanko. Pri tem kažejo seveda svojo surovost, ko nad siromaki kričijo: »Sezuj se, odpri usta, pokaži ušesa!« Bog ne daj, da bi čekisti dobili pri ujetniku kake papirje, ker potem bi bil naglo osumljen protirevolucije.

Vsako glavno taborišče ima svoje komandirovke, t. j. kraje, kjer ujetniki delajo. Komandirovke se dele v tri vrste: 1. v kazenske, 2. v normalne in 3. za invalide. Prvih je bilo 1. maja 1930 — 105, drugih 750 in tretjih 12.

Delo v gozdu.

Povsod, kjer je komandirovka v gozdu, t. j. kjer dela skupina delavcev v gozdu, postavijo nekaj barak za delavce-ujetnike, eno za čekiste in »krikušnik«, to je ječo. Barake so iz surovega lesa, med trame je natlačen mah, smrekove veje na slabih drogih delajo streho. Kot spalnica sta v barakah dve vrsti desk, ena nad drugo. Če se sneg topi, kaplja voda v barako. V baraki, kjer stanuje 400 do 500 ljudi, so tri ali štiri mala okna, po zimi dve železni peči in dve svetilki brez cilindra. To je vsa oprava barake, miz in stolov ni. Ujetniki vstajajo rano zjutraj, zažijejo borni zajutrek in v vojaškem redu še v temi odidejo na delo. Vsak ujetnik mora natančno določeno število dreves podreti in obsekati. Če je kdo bolan, da ne more določenega števila obvladati, morajo to storiti zdravi za njega.

Ujetniki pri velikem mrazu, snegu ter nezadostni hrani silno trpijo. Vsled tega mnogi sami sebe pohabijo, da si prste ali eno roko odsekajo, drugi se obesijo ali ležejo pod drevo, ko ima pasti. Kdor določenega dela ne more izgotoviti, ga kaznujejo. Tepejo ga, suvajo s puškinim kopitom, slečejo ga in se mora cele ure nos

tiščati k drevesu, po katerem ulijejo vode, da mu po zimi primrzne. Po leti nagega privežejo k drevesu, da ga muhe in komarji pikajo. Že je tema, ko nehajo z delom in v vojaškem redu odidejo domov. Kateri niso izgotovili svojega dela, pridejo v »krikušnik«.

Poslednje vesti.

Politične novice iz naše države.

Krog odpisa kmečkih dolgov. Nova uredba glede ureditve kmečkih dolgov bo izdana z veljavnostjo 1. oktobra. Po novi uredbi bodo kmečki dolgovi zmanjšani za 50%. Bankam in za drugim kakor njih zvezam bo izplačala država polovico zgube (torej 25%) v vrednostnih papirjih. Kmečki dolgovi zasebnikom bodo odpisani za 50%. Tako zmanjšani kmečki dolgovi bodo morali biti plačani tekom 20 let.

Politične novice v drugih državah.

V Ženevi zboruje 17. zasedanje skupščine Zveze narodov. Italija zahteva, da Društvo narodov sploh ne razpravlja o abesinskem vprašanju. Abesinsko odposlanstvo ni dobilo v Ženevi nobenega hotela, da bi se tamkaj nastanilo. Abesinski cesar Haile Selasie je 21. septembra v letalu zapustil London, da se udeleži osebno sej Društva narodov.

Usoda Madrida zapečaten. Obroč uporniških čet okrog španske prestolice Madrida se vedno bolj zožuje. V mestu samem vlada popolna brezpravnost in so se začele vladi upirati rdeče čete.

Diktator Rusije Stalin na smrtni postelji. — Zdravstveno stanje Stalina se je toliko poslabšalo, da vsak čas pričakujejo njegovo smrt. Za slučaj Stalinove smrti bo prevzel vodstvo sovjetske Rusije triumvirat (družba treh mož). Ta triumvirat bodo tvorili: komisar za vojsko Vorosilov, prometni komisar Kaganovič, ki je Stalinov tast, in komisar za težko industrijo Ordžonikidza.

Pri volitvah v parlament na švedskem so zmagali socijalni demokrati, ki bodo imeli v novi vladi glavno besedo.

Domače novice.

Duhovniške vesti. Imenovani so: V kn.-škof. duhovnem semenišču v Mariboru: za ravnatelja g. dr. Alojzij Ostrc, stolni kanonik in ravnatelj kn.-šk. dijaškega semenišča; za študijskega prefekta, oziroma podravnatelja g. dr. Janez Janžekovič, bogoslovni docent in prefekt v dijaškem semenišču. V kn.-šk. dijaškem semenišču v Mariboru: za ravnatelja g. Jakob Richter, prefekt v istem zavodu in veroučitelj-suplent

na državni klasični gimnaziji v Mariboru; za prefekte gg.: Gregor Zafošnik, kaplan v Gornji Radgoni; dr. Maks Držečnik, kaplan v Svetinjah z delokrogom v Mariboru, in Mihael Jerič, semeniški duhovnik in slušatelj V. letnika bogoslovnega učilišča v Mariboru. — Nastavljena sta bila za kaplana gg.: novomašnik Anton Holzedl v Turnišču in minoritski duhovnik p. Karl Jelušič pri Sv. Petru in Pavlu v Ptuj.

Razstava slik akademika Alojzija Šušmelja v Selnici ob Dravi. Otvoritev bo v nedeljo 27. septembra ob pol desetih dopoldne. Razstava bo v gornjih prostorih gostilne Dopler. Otvorila jo bo umetnikova prva učiteljica g. Franja Konečnik. Razstava bo trajala do vključno 5. oktobra t. l.

Izredna nesreča se je pripetila 15letnemu Ignacu Eiletzu v Počehovi pri Mariboru v bližini krčme Kolarič. Fant je zaspal. V spanju se je zvalil na železniško progo v trenutku, ko je privozil mimo vlak. Lokomotiva je Eiletzu odrezala nogo v stopalu in ga je poškodovala na glavi.

Nočni požar je uničil v Hlaponcih pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah veleposestniku Ivanu Šeguli parmo ter kolarnico in znaša škoda 15 tisoč Din.

Zagonetna smrt pojasnjena. Več nego 14 dni so pogrešali Antona Juga, ravnatelja ženske gimnazije v Ljubljani. Našli so ga sedaj obesjenega v Goričanah pri Medvodah pod starim gradom.

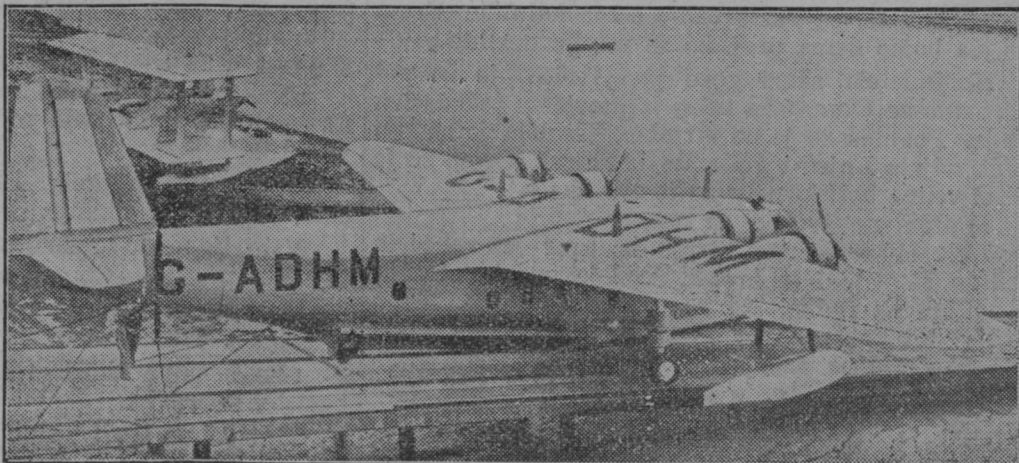
Prosvetni praznik pri Sv. Lovrencu na Dr. p. V nedeljo 27. septembra ga obhajamo: Razširjena dvorana z odrom Katoliškega prosvetnega društva bo blagoslovljena in katoliški Slomškov dom odprt. Spored obsega med drugim govor zastopnika Prosvetne zveze iz Maribora ter ganljivo igro iz današnje nesrečne Rusije: »Križ in sovjetska zvezda«. Začetek točno ob pol treh popoldne. Vabljeni prijazno vsi domačini in sosedje!

Zaščita vina »Ljutomerčan«. Po dolgotrajnem prizadevanju Vinarske podružnice v Ljutomeru je zaznamovati prvi uspeh tega truda. Po odobritvi oblasti se bo ustanovila za zaščito nova zadruga v Ljutomeru, ki bo imela pred vsem nalogo, da v smislu zakona in pravilnika o vinu zaščiti ime izvora pristnega Ljutomerčana. Ustanovna skupščina te zadruge bo v nedeljo 27. septembra, ob 9. uri dopoldne, v prostorih g. Zavratnika v Ljutomeru.

Zakaj se današnje perilo tako hitro trga? Krivda je v tem, ker gospodinja štedi na nepravem mestu. Kupuje slabo in poceni milo, toda ima zato predčasno izdatke za novo perilo. Če uporabljate za pranje Schichtovo Jelen milo, tedaj ste lahko prepričani, da Vam bo perilo dalje trajalo in da bo vedno kot novo.

Angleški generalleitnant Dill je bil odposlan v Palestino, da s silo zatire vstajo arabskih plemen.

Največje angleško prekoatlantsko potniško letalo »Caledonia«, ki je urejeno za 26 potnikov.

Dopisi.

Brinjeva gora pri Prevaljah. Na solnčni strani nad Faro stoji ponosno daleč na okrog znan grič Brinjeva gora. Na njem je prenovljena kapelica sv. Kozma in Damjana. Od blizu in daleč kakor od Štajerske in tudi naši bratje onstran meja, iz Koroške, prihajajo, da si izprosijo ljubo zdravje. Že dolga in srčna želja domačinov in romarjev je bila in letos se bo prvič darovala sv. maša v nedeljo 27. septembra, ob pol desetih dopoldne.

Gornja Radgona. 12. septembra se je rano zjutraj zvonček stolpa oglasil in oznanil smrt Ivane Žigert v 74. letu starosti. Za njo plakata sin in mož. Siromakom je bila prava mati. Iz njenih ust ni bilo nikdar čuti žal besede, opravljanja ali obrekovanja. Ko je svetovna vojna zadivjala po svetu, tudi njej ni prizanesla; smrt na bojnem polju ji je vzela sina. Na njeno željo je bilo njegovo mrtvo telo iz Inomosta prepeklano na šentpetersko pokopališče. Zdaj tamkaj skupno spavata in sodnega dneva čakata. Njen pogreb se je vršil v ponedeljek 14. septembra ob ogromni udeležbi ljudstva. Ob odprtem grobu se je poslovil od nje v lepih besedah domači g. župnik. Rajna naj počiva v miru! Družini Žigert naše sožalje!

Ivanjski vrh. Dne 7. t. m., zvečer ob 9. uri, je začelo goreti pri posestnici Mariji Rakuša v kleti, potem se je užgala poleg stoječa preša; oboje je zgorelo s 15 polovnjaškimi sodi. Hišo in gospodarsko poslopje so rešili dobri ljudje. Nato je zopet pri isti posestnici zvečer ob 7. uri 17. t. m. začelo goreti gošpodarsko poslopje; potem je še zgorela hiša, da ni mogoče stanovati v njej. Gospodarsko poslopje, krma, ves letni pridelek živeža, gospodarsko orodje, dve svinji in perutnina, vse je zgorelo. Drugo živino so rešili s težkočo. Nastopili so obkrajatniki iz Stavešinc. Ogenj je bil, kolikor se da sklepati, od hudobne roke podtaknjen. Uboga družina je z živino vred brez strehe in živeža. Priporoča se dobrim ljudem za pomoč! Škoda znaša najmanj 30.000 Din skupno. Zavarovalnina pa komaj četrtino.

Ptujska gora. Pod pokroviteljstvom gorskega rojaka tov. g. Jankota Žunkoviča, nadučitelja v pokoju in posestnika v Narapljah, je v nedeljo 13. t. m. preč. g. dekan iz Hoč ob asistenci domačega župnika g. Zagoršaka in župnika majšberškega g. Brataniča slovesno blagoslovil prekrasni Gasilski dom tukajšnje prostovoljne gasilske čete. V svojem globoko zamišljenem govoru je g. dekan razložil pričujočim nad vse bla-

gi in vzvišeni namen gasilstva sploh ter je še prav posebno navduševal domače gasilce za nadaljno njihovo človekoljubno delovanje. Lepo je govoril gasilcem na srce tudi tovariš g. Žunkovič ter je omenil in hvalil nad vse veliko požrtvornost, složno dosedanje delovanje ter veliko medsebojno tovariško ljubezen gorskih gasilcev ter vse drugo, kar je pripomoglo, da si je ta podjetna gasilska četa že po dobrih dveh letih svojega obstoja sezidala svoj Gasilski dom. Bodril je v svojem govoru gasilce za nadaljno tako složno in nesebično tovariško delovanje v dobrobit svojega bližnjega ter po takem tudi v blagor fare ter celokupnega našega naroda.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Kruta smrt nam je ugrabila našega dobrega in značajnega farana g. Ivan Vehovar. Bil je 1. septembra ob veliki udeležbi občinstva, prijateljev in sorodnikov slovesno pokopan. Bil je več let naročnik »Slovenskega gospodarja« in vrl katoliški mož. Rad je pomagal bližnjemu z nasveti in dejanjem, zato ga bomo vsi šentpeterčani težko pogrešali. Počivaj v miru, dragi Ivan! Žalujemočim domačim naše sožalje!

Širite „Slov. gospodarja“!

Petančič Davorin:

Svete gore.

Povest.

Zdaj sta molčala in grizla oba isto žalost.

»Pa naj gre k padarju. Ta jo bode gotovo ozdravil,« je mislila Mara po dolgem molku na glas.

Lojze je trezno odkimal:

»S tem ni nič. Česar ji svete Gore ne dajo in Marija, ji tudi človek ne bode dal.«

Nad Orlico je bilo nebo svetlo in čisto kakor umito steklo.

»Kdo ti bo pa naložil, Lojz?«

»Je Miha dol, bo že on! Ti si nikar ne delaj skrbi! K Lenčki pojdi!«

Pripregel je vola, sedel na ročico in pogнал. Pokal je z bičem, da je odjekalo v hosti.

»Ko bi bila Lenčka zdrava, zdaj bi bilo življenje pri nas prijetno!« Stožilo se mu je.

Mara pa se je motila okoli Lenčke.

»Pa ne bosta mogla sama. Večer bo kmalu. Pot je dolga, preden se bo tje pripeljal.«

Pepa je prišla od zidarjev pri cerkvi.

»Da jo bodo podrli staro, pravijo. Samo zvonik bodo pustili. Rekla sem jim, naj jo pustijo in kar novo zraven postavijo, pa so se mi smejali.«

»Kaj boš zdaj doma, Pepa?« jo je ustavila Mara.

»Bom. Kam pa greš ti?«

»Oblači se, pa bosta težko sama naložila. Grem dol, da bomo doma prej, ko se usiplje nevihta.«

Ko je letela skozi gozd pod Rožco, je že pogrmevalo za Gorami in nebo je prevlekla težka siva odeja. Pognala se je na strnišče. Grabila je snopje in ga dajala Lojzu v roke, da je vlagal. Grom se je bližal vedno bolj in nebo se je svetlikalo.

»Poženi navkreber, da nas ne dobi!«

Kolovoz se je pnel strmo navzgor čez reber in voli so se pehali in hropili. Dež je padal v težkih škrapljah na redko, ker mu je veter branil. Žitno steblovje v rastavah je šelestelo. Kaplje so pleskale po listju na drevju.

»Hajd! K sebi!« je gonil Lojze in vlekel vola za rog.

Mara in Miha sta šla nekaj korakov zadaj in gledala naravo, kako se je zgrozila v pričakovanju nečesa strašnega.

»Toče ne bo menda. Veter bo pač počesal drevje

32 in sadje stepel,« je menil Miha in podprl z lesenimi vilami voz, da se ne bi prevrnil na obronku.

Zabliskalo se je krvavordeče, na dolgo in široko. Zagrmelo je, kakor da bi se zemlja vdiral v nezane prepade. Na Vrhuncah je zagorelo v hipu z visokimi, ostrimi plameni.

Mara je kriknila in Mihi se je stožilo.

»Nov pod je, pa bo zgorel. Kaka škoda.«

Mara pa je klicala Lojzu:

»Brž v breg. Gor pa izpreži, da ne bo nesreče. Bežali bomo na Vrhunce gasit.«

Mara je napela oko in kriknila:

»Joj, hiša je že tudi v plamenih. Ogenj je preskočil.«

Zagrizli so se v breg in hiteli...

Blisk je sledil blisku in grmelo je venomer...

»Mara, ti se bojiš bliska?«

Mara ga je debelo pogledala:

»Seveda se ga bojim ko vsak.«

»Jaz pa se ga ne bojim. Kjerkoli umrjem, ker sem tako zaobljubo naredil. Za Lenčino zdravje.«

V tistem hipu se je zasvetilo in zagnalo kakor ognjena kača nad njima, da sta izgubila vid. Zarsalo je in se razbobljelo v grom...

»Jezus!« je zakričala Mara.

Ko je odprla oči, se ni mogla znajti. Taka svetloba kakor v peklju. Voz gori. Junca mučeta in vlečeta vsak na svojo stran... Ves breg je ožarjen... Zublji švigajo in sikajo v noč, kakor jeziki velikega zmaja... Mara plane k juncem, pa jo Miha prehitil. Izpreže živali. Tedaj se zgane voz in goreča grmada se spusti v dolino.

»Kristus!« Mara budi Lojza. Saj mu ni nič. Le zemlja se je dvignila pod njim in ga vrgla. Tako je čutil.

Dobra je zagorela. Plameni prodirajo v smrečino. Vrenje in sikanje. Pokanje in bobnenje...

Vsi trije neme brezmočni, da bi kaj naredili proti tej sili.

Vola sta se vlegla, hropeta in bela pena jima gre iz gobcev. Izmučila sta se.

»Po krampe skočimo in po ljudi, da zajezimo ogenj v dobravi.«

Plameni so lizali vedno višje in dosegli že skoro skalovje, ogenj pa je rastel tudi v širino ob Dramlji navzdol in navzgor.

(Dalje sledi.)

Mož, ki je izumil šampanjec.

Francija se pripravlja na proslavo tristoletnice Dona Pierra Perrignona, moža, ki je izumil šampanjec, pa čeprav se bo ta proslava vršila šele čez dve leti.

Don Perrignon, ki je bil menih benediktinec, je odkril, da dajejo grozdi v šampanji, posebno v Eperneau, Ayu, Bousyju, Reimsu in drugod vino, ki se peni. Prebivalci te dežele, ki je dala svoje ime novemu vinu, hočejo sedaj proslaviti odkritelja tega vina.

Materina slika.

Nekaj minut pred pomorsko bitko pri Manili je padla pomorščaku jo pa v morje. Hitro prosi poveljujočega častnika, če sme ponjo, a odgovor se je glasil: »Ne!« Mladec kljub temu skoči v vodo, zagradi plavajočo jopo in pripleza nazaj na ladjo ter se postavi v vrsto. Zaradi nepokorščine so ga zaprli in po bitki naj bi admiral Dewey podpisal obsodbo na več let trdnjavske ječe.

Obsojenec ves potrj izvleče iz žepa na srčni strani, ko ga poveljnik vpraša, zakaj je skočil v vodo, sliko in reče samo besedo: »Maei!«

Admiral poljubi mornarja, dobrega sina, in pravi: »Mladci, ki so za materino sliko pripravljani žrtvovati življenje, ga dajo tudi za domovino. Ne smejo te vkovati v verige! Prost si!«

Din 20-, Din 12-, Din 3.50

Opozarjamo čitatelje našega lista, da je apoteka Mr. Bahovec v Ljubljani stavila v promet znani »Planinka« čaj tudi v manjših omotih in sicer? veliki paket Din 20.—, polovični Din 12.—, poskušni omot Din 3.50. S tem je ustrezno željam široke publike, tako da vsako lahko kupi originalni »Planinka« čaj Mr. Bahovec, ne da bi se moral posluževati nadomestkov. 1121

Za občinske volitve potrebne tiskovine!

Predvsem priporočamo, da vsak, ki se zanima za občinske volitve, posebno pa člani volilnih odborov, naj imajo knjižico, v kateri je zakon o volilnih imenikih, zakon o občinah in uredba o sestavi kandidatnih list. Ta knjižica stane 5 Din.

Za izpisek volilnih imenikov vzemite iste tiskovine, na katere je imenik v občinah sestavljen, ker s tem najlažje iščete ob priliki volitev. Za vsako volišče pripravite poseben imenik za zaupnika in poseben imenik za volilno pisarno.

Tiskovine za kandidatne liste, kakor tudi tiskane izjave, ki jih morajo podpisati kandidati, smo pripravili.

Naročite vse pravočasno, ne šele zadnje dni, posebno važno je glede imenikov in reklamacij. Naročite pa vse tiskovine obenem, da ne bo treba prevečkrat plačevati poštnih stroškov.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Inserirajte!

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.—. (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še Din 5.—. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Mošt

1035

od grozdja, kakor vse sadne soke lahko trajno pripravite za uporabo skozi celo leto

BREZ VSAKIH APARATOV

BREZ STROKOVNE PRIPRAVE

BREZ IZGUBE ČASA

s pomočjo **NIPAKOMBINA A/II.**

Odlična iznajdba današnje vede! Enostavno! Poceni! Higijensko!

Odobreno po ministrstvu Poljoprivrede.

Navodilo in cenik pošilja brezplačno

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ul. 1.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n.pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

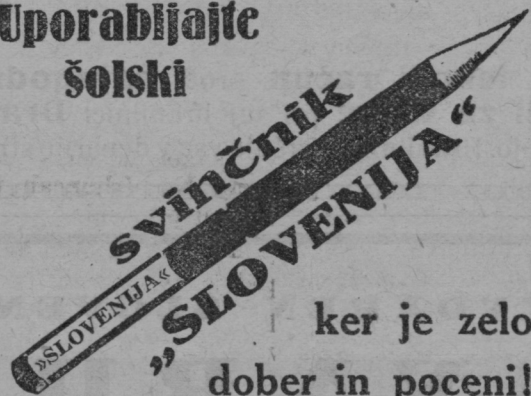
ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, Koroska c. 5

Uporabljajte šolski

ker je zelo dober in poceni!

Za prihajajočo sezono priporočam vseh vrst 1099

nogavice po najnižji ceni. Tov. zaloga nogavic »HIF« MARIBOR, Aleksandrova 24

MALA OZNANILA**SLUŽBE:**

Najemnika, odnosno polnajemnika ali oskrbnika srednje velikega posestva pri Konjicah iščem. Ponudbe na upravo lista pod »Razumen in pošten«. 1163

Kmečko dekle, zdravo in pošteno, iščem takoj. Ptuj, Na tratah 4. 1118

RAZNO:

V soboto se vrši na Glavnem trgu ob 9. uri dop. dražba stare obleke, perila, šivalni stroj, čevlje, madrace, stoli, mize, posoda. 1162

Umetni mlin in oljarna

Alojz Zorčič na Bregu pri Ptuj

se priporoča cenj. kmetovalcem za izmenjavo vseh vrst zrnja za najboljšo moko. Meljemo tudi na željo mešano zrnje in tako dobi kmetovalec moko iz svojega lastnega zrnja.

Izdelovati smo pričeli tudi dve vrsti ržene moke in sicer:

1. za 100 kg rži dajamo 70 kg lepe ržene moke;
2. za 100 kg rži dajamo 80 kg dobre ržene krušne moke;
3. za 100 kg rži dajamo 38 kg lepe ržene moke in 37 kg dobre ržene krušne moke, skupno 75 kg.

Pšenico izmenjamo tudi na tri moke in sicer: za 100 kg pšenice dajamo 30 kg pšenične moke ostre Ogg, 20 kg pšenične moke štev. 0, 20 kg pšenične moke štev. 3. skupno 70 kg moke brez plačila.

Naznanjam tudi cenj. kmetovalcem, da izmenjamo v moji menjalnici v Ptuj vse vrste zrnja za najboljšo moko, z istimi odstotki kakor na mlinu. Nakup vsakovrstnega zrnja po najvišji in prodaja moke in raznih otrobov po najnižji dnevni ceni.

1137

Se priporoča:

Alojz Zorčič

Sternecki
CELJE 24

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ul. 49

telefon 23—58.

Najmodernejše urejen za operacije. Oskrba I. razreda 120 Din, II. razreda 80 Din dnevno. Enotna cena za operacijo (slepiča, golše, kile) in oskrbo 10 dni 2500 Din, uradniki 2200 Din. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. — Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 51

MALA OZNANILA**SLUŽBE:**

Iščem službo kot kuharica ali gospodinja. Naslov v upravi lista. 1155

Sprejem viničarja s 2—3 delavnimi močmi in z dobrim spričevalom, in služkinjo. Šuman A., Sv. Marjeta ob Pesnici. 1152

Deklico ubogo od 12 do 13 let sprejem kot pastirico. Naslov v upravi lista. 1156

Majerja, oženjenega, starega do 40 let, event. z več delavskimi močmi, vestnega in pridnega, izurjenega v molži krav in vzgojevanju telet, sprejme z novim letom v stalno službo večje veleposestvo na Spodnjem štajerskem. Naslov v upravi lista. 1157

Pekovski vajenec od 14 do 16 let se sprejme. Pekarna Kappel v Račah. 1159

POSESTVA:

Prodajam majhno posestvo tik cerkve. Kovačič, Loče pri Poljčanah 4. 1151

Hišica s trafiko in 500 kvad. m vrta pri mestnem parku v Celju na prodaj za 28.000 Din. Trafika, Obrežna cesta, Celje. 1153

Prodaj se gozd 2½ orala v Jelenčah, vprašati v gostilni g. Klug, Pesnica. 1158

Prenovljena hiša, pripravna za vpokojenca, poceni na prodaj. J. Pinter, Vitanje 16. 1160

RAZNO:

Borove štuke za preše, 8 cm debele, late in šindel za strehe, vsake vrste suh, tesan in žagan les prodaja ali zamenja za dobro vino: Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 1138

Zgubil se je volčji pes mladi, kdor mi naznani, kje je pes, dobi nagrado. Čuček Jakob, Osek, Sv. Trojica v Slov. gor. 1161

Kolesa (bicikle) že od 500 Din naprej, ponovno znižane cene, pri A. Cvetko, Polskava. Ceniki franko. 1150

Otomane od 340 Din, žični vložki od 80 Din, tridelne afrik-madrace iz trpežnega gradna od 170 Din, odeje od 65 Din, solidni lastni izdelki samo pri: Novak, Maribor, telefon 2905, Vetrinjska 7, Koroška 8. — Tapetnikom dobavljam ves pribor po angro-cenah. 1066

Kupim vsako množino sliv na debelo po dnevni ceni. Kugy, Maribor, Frankopanova 14. 1123

Harmonij prodajam 5 oktav, 650 Din. Organist, Sv. Peter, p. Podplat. 1115

Hranilne knjižice vseh posojilnic in bank kupimo. Gotovina takoj. Bančno kom. zavod, Maribor, Aleksandrova cesta 40. Za odgovor 3 D v znamkah. 882

Poceni blago za kopalne plašče dobite v TRPINOVEM BAZARJU V MARIBORU, Vetrinjska 15. 868

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR Z A V A R U J E

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE L E P R I

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
Gosposka ulica 23 **v Mariboru** Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.